

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.05 – МКР.1593 „С” 2022.10.31-005 ПЗ

БОНДАР ВЕРОНИКИ ІВАНІВНИ

2023 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 657.37:658.114

ПОГОДЖЕНО

Декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА

(підпис)

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

В.о. завідувача кафедри обліку та
оподаткування

Володимир ЛИТВИНЕНКО

(підпис)

«__» _____ 2023 року

«__» _____ 2023 року

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

*«Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва: методика
її формування та використання в управлінні»*

Спеціальність 071 Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньо-професійної
програми

к.е.н., доцент

Тамара ГУРЕНКО

(підпис)

Керівник
магістерської
кваліфікаційної роботи
к.е.н., доцент

Тамара ГУРЕНКО
(ПІБ керівника)

(підпис)

Виконав

Вероніка БОНДАР
(ПІБ студента)

(підпис)

Київ - 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

обліку та оподаткування

д.е.н., проф.

Любов ГУЦАЛЕНКО

« »

2022 р.

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТЦІ

Бондар Вероніці Іванівні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування

(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»

(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Фінансова звітність суб'єкта
малого підприємства: методика її формування та використання в управлінні»
затверджена наказом ректора НУБІП України від 31 жовтня 2022 року № 1593
«С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2023.11.10

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативна
база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних
конференцій, інформація Інтернет видань і веб – сайтів та дані первинного,
синтетичного, аналітичного обліку і звітності ФГ «Матвіха»

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні аспекти фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.
2. Методика формування фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.
3. Аналіз та внутрішній контроль фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання « » 2022 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

_____ (підпис)

Тамара ГУРЕНКО

(прізвище та ініціали)

Завдання прийнята до
виконання

_____ (підпис)

Вероніка БОНДАР

(прізвище та ініціали)

Реферат
на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою:
«Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва: методика її
формування та використання в управлінні»

У магістерській кваліфікаційній роботі розкривається науковий підхід щодо формування фінансової звітності та використання її показників для управління.

Магістерська кваліфікаційна робота виконана на практичних матеріалах Фермерського господарства «Матвіха» Монастирищенського району Черкаської області.

Зазначено актуальність питань, що розкриваються в магістерській кваліфікаційній роботі, визначено мету, предмет, об'єкт та завдання дослідження. Розкрито економічний зміст та підходи до класифікації фінансової звітності підприємства, проаналізовано особливості застосування міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності.

На практичних матеріалах досліджуваного підприємства здійснено аналіз результатів діяльності, наведено порядок складання звіту про фінансові результати, взаємозв'язки з іншими видами економічної звітності, особливості формування звітності з використанням програмного забезпечення.

Проаналізовано ефективність системи внутрішнього контролю, охарактеризовано методи аналізу та внутрішнього контролю. Визначено етапи аналізу звіту щодо фінансових результатів та їх впливу на управлінські рішення, наведено рекомендації щодо вдосконалення обліку, аналізу та внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві.

У висновках магістерської кваліфікаційної роботи узагальнено отримані результати, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку, аналізу та проведення внутрішнього контролю.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: аналіз, дохід, витрати, фінансовий результат, звітність, внутрішній контроль.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	6
1.1. Економічний зміст фінансової звітності	6
1.2. Класифікація фінансової звітності для управління	12
1.3. Особливості застосування міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності	20
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження	27
2.2. Методика складання форми фінансової звітності «Баланс» суб'єкта малого підприємництва	34
2.3. Методика складання форми фінансової звітності «Звіт про фінансові результати» суб'єкта малого підприємництва	42
2.4. Взаємозв'язок форм фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва	48
2.5. Складання фінансової звітності в умовах комп'ютерного середовища та забезпечення аналітичності її інформації	51
Висновки до розділу 2	57
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	59
3.1. Методичні прийоми аналізу і внутрішнього контролю фінансової звітності	59
3.2. Аналіз показників фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва для системи управління	64
3.3. Внутрішній контроль фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва	70
3.4. Узагальнення матеріалів аналізу та внутрішнього контролю для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації фінансових результатів діяльності підприємства	74
Висновки до розділу 3	79
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	90

НУБІП України

ВСТУП

Важливим засобом для урегулювання господарських конфліктів, що нерідко виникають в багатьох сферах суспільно-економічного життя, є інформація. Її значення суттєво збільшується в умовах фінансово-економічної нестабільності, динамізму вітчизняного суспільства. Інформаційне забезпечення процесів управління як на мікро-, так і на макrorівнях значною мірою формується завдяки фінансовій звітності, яка є загальнодоступним джерелом даних діяльності господарюючих суб'єктів. На основі її аналізу користувачі отримують відомості про результати минулих господарських операцій підприємства, його поточний фінансово-майновий стан, а також перспективи продовження діяльності у майбутньому. Ретельне вивчення фінансової звітності дає змогу зробити висновки про ефективність розміщення й концентрацію капіталу у певній сфері економічних відносин на договірних умовах, оцінювати потенціал зростання віддачі від його подальшого використання у господарському обігу. Це впливає на прийняття рішень з орієнтацією на досягнення стратегічних цілей.

Вагомий внесок у розгляд питання доцільності формування фінансової звітності підприємств, зокрема і звіту про фінансові результати, відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності у різні періоди розкривали у своїх дослідженнях такі науковці: М. Білуха, Ф. Бутинець, С. Голов, Н. Горицька, В. Жук, Г. Кірейцев, М. Кужельний, Н. Малюга, Є. Мних, В. Пархоменко, О. Петрук, В. Сопко, Л. Сук, Н. Ткаченко, В. Швець та ін. Концептуальні основи міжнародної системи обліку та звітності досліджували також зарубіжні вчені: Дж. Вейгант, Я. Вільямс, Х. Гернон, Х. Грюнінг, Ж. Дішар, Б. Нідлз, Т. Уорфілд та ін.

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва, методика її формування та використання в управлінні.

Для досягнення поставленої мети в роботі поставлені наступні завдання:

– дослідити економічний зміст та провести класифікацію фінансової звітності для потреб управління;

– провести організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження;

– зазначити методика складання форм фінансової звітності «Баланс» та «Звіт про фінансові результати» суб'єкта малого підприємництва;

– визначити порядок складання фінансової звітності в умовах комп'ютерного середовища;

– визначити методика аналізу та внутрішнього контролю фінансової звітності малого підприємства;

– узагальнити результати аналізу та внутрішнього контролю для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації фінансових результатів діяльності підприємства;

– визначення шляхів покращення системи обліково-аналітичного забезпечення фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.

Предметом дослідження є фінансова звітність суб'єкта малого підприємства.

Об'єктом дослідження обрано Фермерське господарство «Матвіїха» Монастирищенського району, Черкаської області.

Інформаційною основою дослідження є законодавчі й нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку та аналізу звіту про фінансові результати, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, офіційні статистичні джерела, результати особистих спостережень автора, матеріали досліджуваного підприємства.

Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

За темою дослідження видані праці:

1. Бондар В.І., Гуренко Т.О. Складання фінансової звітності малого підприємства у воєнний час. *Збірник тез доповідей всеукр. студ. наук.-практ.*

онлайн-конф. «Облік оподаткування, контроль та аналіз: виклики та загрози в умовах воєнного стану» (25 березня 2023 р.) К.: НУБіП України, с. 21-24.

2. Бондар В.І. Особливості формування фінансових результатів діяльності малих підприємств. *Студентська науково-практична конференція «Соціально-економічні аспекти розвитку України в умовах глобальних викликів»* (9-10 листопада 2023 р.). Київ: НУБіП України.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Економічний зміст фінансової звітності

Діяльність кожного підприємства в першу чергу фундаментується на раціональній організації бухгалтерського обліку. Від цього залежить обґрунтований розподіл грошових коштів, рентабельність, платоспроможність, та багато інших показників підприємства. В сучасних умовах постійних змін економічного середовища, важливо, щоб керівники могли самостійно аналізувати ситуацію, оцінювати можливі варіанти та приймати обґрунтовані управлінські рішення для ефективного розвитку підприємств.

Бухгалтерська звітність підприємства включає в себе систему узагальнених показників, що характеризують підсумки господарсько-фінансової діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік). Вона складається за допомогою підрахунку, групування і спеціальної обробки даних поточного бухгалтерського обліку і є завершальною його стадією.

Державне регулювання звітності встановлює стандартизовані показники, форми звітності, принципи складання і строки подання для різних галузей економіки і підприємств. Це сприяє стандартизації та забезпеченню якості всіх форм звітності. Стосовно фінансової звітності, основним нормативно-правовим документом є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який визначає ціль, склад і принципи підготовки фінансової звітності, а також вимоги до визнання і розкриття її складових елементів.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансову звітність складають всі юридичні особи, створені відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності. Це також стосується представництва іноземних

суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік. Також, чинним законодавством України встановлено конкретні форми звітності, які необхідно подавати. З цією метою потрібно виділити дві групи суб'єктів господарювання:

I. Підприємства, крім суб'єктів малого підприємництва, подають:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (форма № 3);
- Звіт про власний капітал (форма № 4);
- Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5);
- Додаток до приміток до річної фінансової звітності "Інформація за сегментами" (форма № 6).

II. Суб'єкти малого підприємництва:

1. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-м, 2-м) (Додаток А.1.) подають:

- 1) юрособи-суб'єкти малого підприємництва, крім:
 - довірчих товариств, страхових компаній, банків, ломбардів, інших фінансовокредитних та небанківських фінансових установ;
 - суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють обмін іноземної валюти;
 - виробників та імпортерів підакцизних товарів;
 - підприємств, у статутному капіталі яких частка вкладів, що належить юрособам-засновникам та їх учасникам, які не є суб'єктами малого підприємництва, перевищує 25%;
- 2) представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності.

2. Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми №1-мс, 2-мс):

- 1) суб'єкти малого підприємництва, що відповідають критеріям п. 154.6 ПКУ;

2) платники єдиного податку 4 групи. Звітним періодом при складанні фінансової звітності є календарний рік (п. 1 ст. 13 Закону № 996).

Виняток становлять новостворені підприємства, для яких перший звітний період може становити менше 12 місяців, але не може перевищувати 15 місяців (п. 2 ст. 13 Закону № 996).

Баланс (Звіт про фінансовий стан) – звіт про фінансовий стан підприємства, що відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Бухгалтерський баланс відображають у вигляді двосторонньої таблиці, яка складається з двох частин – активу і пасиву. В активі балансу подані дані, які характеризують наявність, розміщення та стан майна, а в пасиві – показники, що характеризують джерела утворення даного майна і його цільове призначення.

Активи – економічні ресурси, отримані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому [26].

Зобов'язання – заборгованість підприємства, що утворилає внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, спричинить зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Власний капітал – частина активів підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [26].

Мета складання Балансу – надання користувачам повної, об'єктивної, неупередженої інформації стосовно фінансового стану підприємства на звітну дату [7]. За допомогою балансу визначається склад та структуру майна підприємства, ліквідність та оборотність засобів, наявність власного та запозиченого капіталу, зміна дебіторської та кредиторської заборгованостей та інші показники. Надходження такої інформації – необхідна умова для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, а також для оцінки ефективності вкладень капіталу в майбутньому та ступеня фінансових ризиків.

Звіт про фінансові результати – це Звіт про доходи, витрати та фінансові результати підприємства. Даний звіт подається у складі річної й квартальної

звітності, а інформація у ньому про визнані доходи і витрати розкривається наростаючим підсумком з початку звітного року (за відповідний звітний й попередній період).

Думки науковців стосовно розкриття поняття та економічного змісту фінансової звітності і подання визначення в законодавчій базі наведено в табл.

11.

Таблиця 1.1

Думки науковців стосовно розкриття поняття та економічного змісту фінансової звітності

Джерело	Короткий зміст
1	2
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 [7]	фінансова звітність – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства; бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів
ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [41]	фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства
Міжнародний стандарт фінансової звітності «Для малих та середніх підприємств» [25]	фінансові звіти, за винятком інформації про рух грошових коштів, підприємство має складати за обліковим принципом нарахування. Звіт про фінансовий стан (який іноді називають «балансом») відображає активи, зобов'язання та власний капітал підприємства на конкретну дату – кінець звітного періоду.
Даньків Й.Я., Шeverя Я.В. [12]	ними запропоновано розглядати фінансову звітність у системі інформаційного забезпечення як сукупність інформаційних ресурсів (джерел), що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства за допомогою форм та методів розкриття, які відповідають якісно-інформаційним характеристикам та принципам підготовки звітної інформації, придатні для аналітичної обробки та релевантні для прийняття рішень зовнішніми користувачами
Шевчук К.В. [53]	звітність є елементом комунікації та зворотного зв'язку між користувачами звітної інформації та обліковою системою
Гуренко Т.О. [9]	зазначає, що на основі основних показників даних форм звітності можна охарактеризувати фінансовий стан підприємства. Залежно від мети та завдань аналізу в кожному конкретному випадку вибирають оптимальний комплекс чинників-симптомів та напрямків аналізу фінансового стану підприємства. Необхідно зазначити, що вся кількість показників фінансового стану підприємства перебуває у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Опинити ж реальний фінансовий стан підприємства можна лише на підставі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на відповідні економічні ознаки.

Як економічне поняття фінансові результати обчислюється як різниця між сукупною виручкою та сукупними витратами суб'єкта господарської діяльності. Перевищення валової сукупної виручки над сукупними витратами утворюється завдяки створенню додаткової вартості. Додаткова вартість – це збільшення вартості товару по відношенню до витрат на його виробництво, як приріст всього авансованого капіталу. Цей закон додаткової вартості діє на всіх етапах виробничого циклу.

Отже, основоположне поняття фінансових результатів як бухгалтерської та економічної категорії є поняття витрат і доходів. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід», надає таке визначення доходів: доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [27].

Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», економічна вигода визначається як потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів [41].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати», дає наступне визначення витрат: витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) [28].

Слід зазначити, що в економічній теорії є різні підходи до визначення доходів та витрат. Відповідно до теорії альтернативного підходу розрізняють такі види доходів підприємства альтернативні та реальні (фактичні). Реальні (фактичні) доходи, зазначеної теорії, визначають як суму валової виручки, яку отримує підприємство від реалізації товарів, послуг, робіт (при здійсненні звичайної діяльності). Альтернативні доходи це величина імовірного доходу, що підприємство може отримати у випадку зміни своєї діяльності (наприклад, кошти не було використано на придбання сировини та матеріалів, а внесено на

депозитний банківський рахунок чи інвестовано у акції інших організацій). Порівнявши дані види доходу підприємство визначає найоптимальніший шлях подальшої діяльності, який принесе найбільший дохід при однакових витратах коштів підприємства. При порівнянні таких доходів їх величину, зазвичай, множать на імовірність отримання такого доходу, який надав би можливість врахувати також підприємницький ризик за тими видами діяльності, які були обрані для порівняння.

Витрати підприємства в економічній теорії поділяються на внутрішні (неявні) і зовнішні (явні). Зовнішні витрати – це платежі, аванси зовнішнім (відносно підприємства) постачальникам та підрядникам. Отже, різниця між загальною виручкою та зовнішніми витратами відповідає величині бухгалтерського прибутку, тільки при цьому не враховуються неявні витрати, які включають в себе витрати на ресурси та матеріали, що належать самому підприємству. Тобто, якщо вилучити з загальної величини бухгалтерського прибутку неявні витрати, то розрахована величина буде відображати економічний прибуток підприємства (рис. 1-1).

Рис. 1.1. Загальна характеристика прибутку підприємства

Всі суб'єкти господарювання однієї галузі купують істотні ресурси для виробництва на ринку факторів виробництва, в якому вони не мають змоги

впливати на ціну, тоді ціна формується під впливом об'єктивного механізму ринкової рівноваги (окрім ринків з високим рівнем монополії), саме тому кожний суб'єкт підприємницької діяльності буде сплачувати рівні суми грошових коштів за рівні обсяги ресурсів, для того щоб отримати такі ресурси у своє користування. Звідси можемо зробити висновок, що сума явних витрат по втрачених можливостях підприємств однієї галузі на одиницю продукції будуть тотожними, тобто рівними.

Відповідно до економічної теорії маржиналізму витрати, доходи та фінансовий результат це функції, що залежать від обсягу виробництва. При умовах чистої конкуренції на ринку збільшення обсягу випуску продукції не є гарантом збільшення прибутку в майбутньому для підприємства, оскільки обсяг реалізованої продукції на ринку з чистою конкуренцією є оберненою залежністю до ціни одиниці виробленої продукції. Згідно з теорією існує тільки один обсяг виробництва, що дає змогу отримати найбільший економічний ефект, мається на увазі найбільшу прибутковість. При визначенні такого обсягу виробництва використовують поняття граничного доходу та граничних витрат, які рівні питомій масі приросту відповідно доходу і витрат при збільшенні чи зменшенні обсягу виробництва продукції на визначену сталу величину, що зумовлена технологічною та виробничою структурою підприємства. Найвищий фінансовий результат можна досягнути при такому обсягу виробництва, при якому встановилась рівновага між граничними витратами та граничним доходом.

1.2. Класифікація фінансової звітності для управління

Зміни в податковому законодавстві за останні роки не тільки вплинули на певні групи дрібних фермерських господарств, але й вплинули на систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Тому сьогодні потрібні додаткові дослідження характеристик фінансової звітності фермерських господарств і внесення змін щодо їх покращення. Аналіз нормативної бази для

підготовки та контролю надійності фінансової звітності малого бізнесу розпочнеться з розкриття у законодавстві стандартів малого бізнесу. Так, відповідно до Господарського кодексу України визначається класифікація підприємств (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація суб'єктів господарювання

Вид суб'єктів господарювання	Критерії, що мають виконуватись одночасно	
	обсяг річного доходу, еквівалент у євро за середньорічним курсом НБУ	середня кількість працівників за календарний рік
Суб'єкт мікропідприємництва	Не перевищує 2 млн. євро	Не перевищує 10 осіб
Суб'єкт малого підприємництва	Не перевищує 10 млн. євро	Не перевищує 50 осіб
Суб'єкт середнього підприємництва	Усі інші суб'єкти, що не належать до суб'єктів малого (які включають у себе і мікропідприємництва) та великого підприємництва	
Суб'єкт великого підприємництва	Перевищує 50 млн. євро	Перевищує 250 осіб

Відповідно до НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність", фінансова звітність підприємства малого бізнесу може використовуватися малими підприємствами та представництвами іноземних підприємств. Прості бізнес-звіти можуть складати малі підприємства (юридичні особи, які легко розраховують доходи та витрати згодом з попитковим законодавством) та юридичні особи, що відповідають стандартам мікропідприємництва [29].

Основним принципом, що регулює систему бухгалтерського обліку в Україні, є документ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України, прийнятий Верховною Радою України 16.07.1999 р. № 996-XIV, до якого внесено зміни.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) складають основу для поліпшення чіткості та прозорості інформації, визнання доходів і витрат та оцінки активів та зобов'язань, що дозволяє надійно оцінити існуючі ризики [24]. Закон України про «Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначає, що НП(С)БО базується безпосередньо на МСБО, а точніше,

«не суперечить міжнародним стандартам». Це свідчить про те, що майже кожен НП(С)БО відповідає певним МСБО та МСФЗ. Зокрема, НП(С)БО 15 «Дохід» відповідає МСБО 18 «Дохід» і включає елементи МСБО 20 "Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу", які розкривають облік державних грантів та державної підтримки. Проте НП(С)БО 16 «Витрати» не схожий на «витрати» в МСБО і безпосередньо відповідає вимогам національного процесу.

Як правило, користувачі формують свою думку про підприємство яке звітується на підставі різноманітних форм звітності. У процесі діяльності підприємство складає велику кількість різноманітних форм звітності.

Розподіл звітності за економічним змістом наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Класифікація звітності за економічним змістом

Вид звітності	Визначення
1	2
Оперативна	призначена для поточного контролю та управління всередині підприємства на момент здійснення господарських операцій або одразу ж після їх завершення. В ній містяться дані про виконання плану поставок матеріалів, виробництва продукції, а також про дотримання укладених договорів та фінансовий стан підприємства (наприклад, кількість підписаних договорів).
Фінансова Бухгалтерська	документи, що містять інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, та рух грошових коштів підприємства за звітний період тощо містить показники виробничо-фінансової діяльності підприємства. Складається на підставі синтетичного та аналітичного обліку, підтверджується первинними документами, а також використовує дані оперативної та статистичної звітності.
Податкова	документи, які відповідно до Кодексу подаються платниками податків до органів ДПС і на підставі яких здійснюються нарахування та/або сплата податку, збору (обов'язкового платежу).
Статистична	звітність, яку складають усі суб'єкти господарювання і яка надає інформацію органам державної статистики для оцінки стану та розвитку економіки держави і планування макроекономічних показників.

Слід звернути увагу, що в Україні фінансова звітність – система взаємопов'язаних узагальнених показників, що характеризує фінансовий стан підприємства на визначену дату і результати його діяльності за звітний період і базуються на бухгалтерському обліку підприємства. Дана звітність єдина для

всіх суб'єктів господарювання і з нею працюють керівники, замовники, постачальники, банки тощо. Для великих підприємств можна визначити основні етапи формування фінансової звітності (Рис. 1.1).

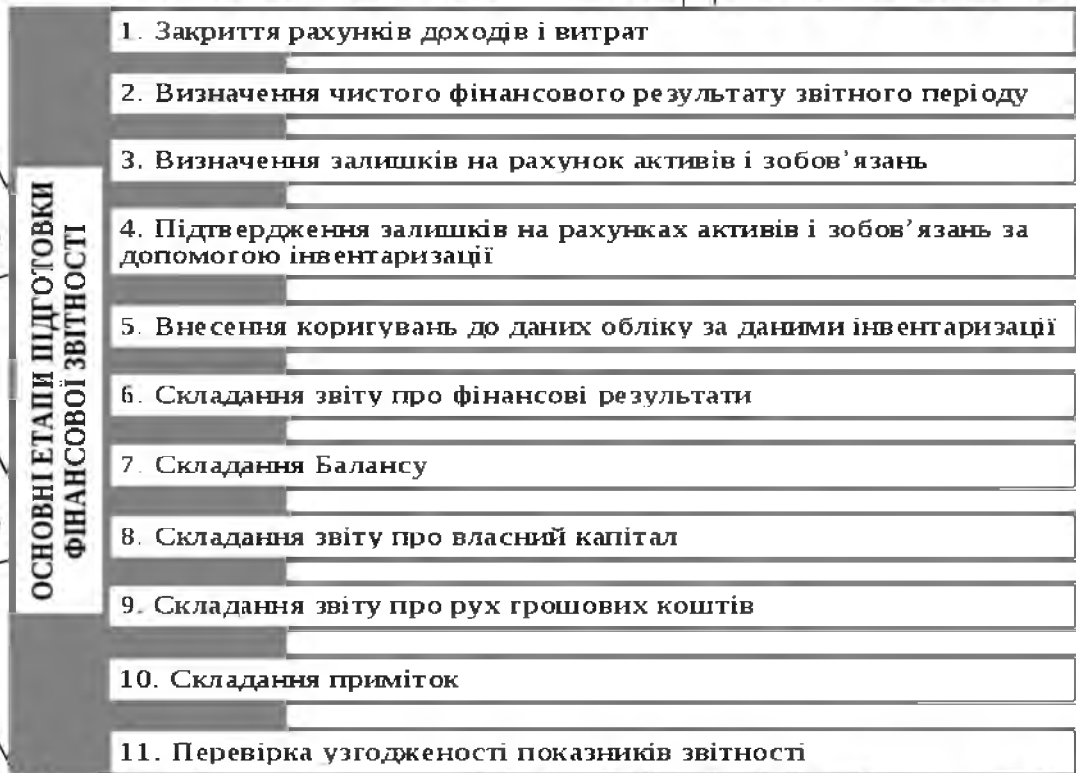

Рис 1.1. Основні етапи фінансової звітності

Розподіл фінансової звітності за періодами складання наведений на Рис.

12.

Рис. 1.2. Поділ фінансової звітності за періодами

Аналіз періодичної звітності дозволяє виявляти недоліки в роботі підприємства, швидко ліквідувати їх, та попереджати появу в майбутньому. Періодична звітність складається, як правило, станом на 31 березня, 30 червня, 30 вересня, 31 грудня поточного року і представлена Балансом та Звітом про фінансові результати. Річна звітність характеризує всі сторони господарської діяльності та фінансові результати роботи підприємства за рік.

За обсягом показників звітність поділяють наступним чином (Рис.1.3).

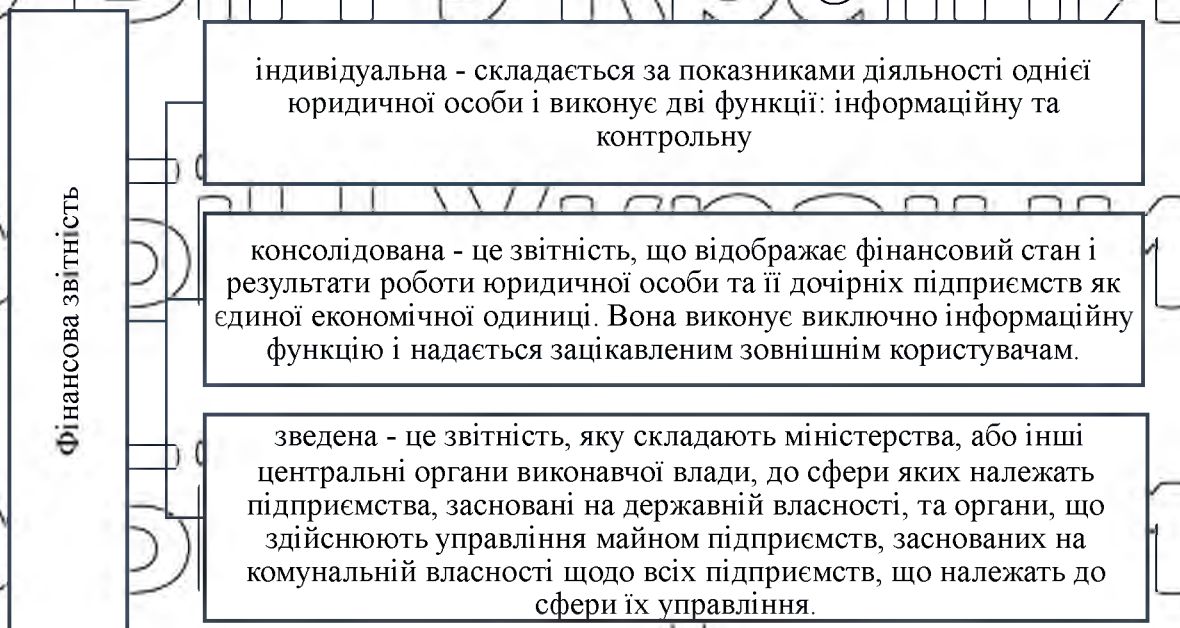

Рис. 1.3. Поділ фінансової звітності за обсягом показників

За порядком регулювання та роллю в управлінні звітність поділяється на державну і внутрішньогосподарську (Рис. 1.4).

Рис. 1.4. Класифікація фінансової звітності за порядком регулювання та роллю в управлінні

За місцем використання розрізняють звітність зовнішню і внутрішню (Рис. 1.5).

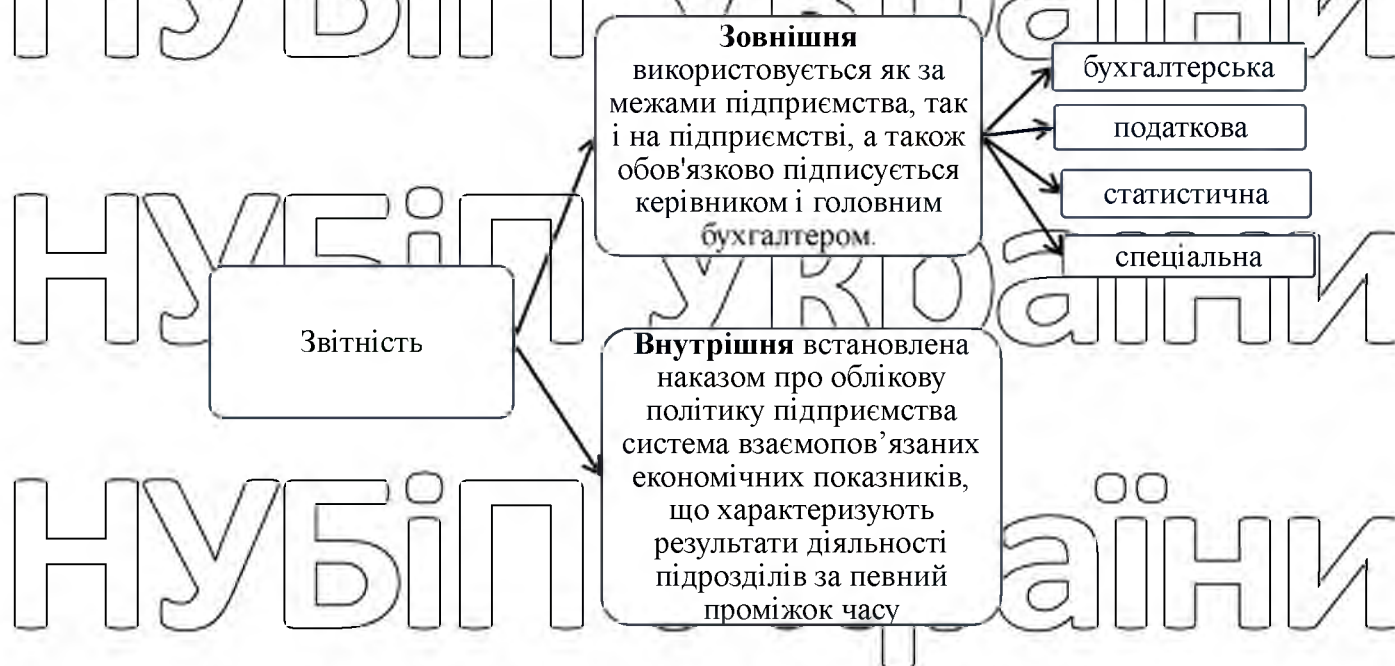

Рис. 1.5. Поділ управлінської звітності за місцем використання

Слід зауважити, що стосовно внутрішньої управлінської звітності, то її подання, види, зміст визначається безпосередньо господарюючим суб'єктом.

Ця звітність не надається зовнішнім користувачам і її показники не підлягають оприлюдненню.

Поділ звітності за змістом наведено на Рис. 1.6.

Типова

- відображаються однакового змісту показники, які характерні для усіх підприємств незалежно від виду діяльності та форми власності

Спеціалізована

- відносять звітність, яка характеризує діяльність підприємств і організацій окремої галузі економіки або ж її підгалузей

Рис. 1.6. Поділ звітності за змістом

За обсягом показників звітність поділяється на коротку і повну.

Коротка звітність подається із скороченим числом показників за звітний місяць або квартал.

Повна звітність подається за всіма показниками, затвердженими в установленому порядку, включаючи й ті, за якими спочатку були відправлені короткі звіти.

Основною формою фінансової звітності є Баланс (Звіт про фінансовий стан). Зміст і форма Балансу, а також загальні вимоги до розкриття його статей регламентуються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.

Проте один Баланс не в змозі забезпечити повноту інформації про результати різнобічної діяльності підприємства. Саме тому, крім Балансу, підприємства складають інші форми фінансової звітності.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) складається відповідно до вимог того ж НП(С)БО 1. Метою складання цього звіту є надання користувачам повної і правдивої інформації про доходи, витрати, прибутки (збитки) від діяльності підприємства [26].

Звіт про рух грошових коштів складається відповідно до вимог НП(С)БО 1. Метою складання цього Звіту є надання користувачам фінансової звітності повної і достовірної інформації про зміни, які відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах [26]. Даний Звіт доповнює Баланс і Звіт про фінансові результати, зокрема:

- Баланс відображає фінансовий стан підприємства на звітну дату, а звіт про рух грошових коштів включає інформацію про зміни в одному з важливих показників Балансу;

- грошових коштах та їх еквівалентах, що відбулися між датами балансу;
- у Звіті про фінансові результати наводиться інформація про результати діяльності підприємства за звітний період, а Звіт про рух грошових коштів показує вплив цієї діяльності на грошові потоки підприємства.

Зміст і форма Звіту про власний капітал, а також загальні вимоги щодо розкриття його статей регламентуються тим же НП(С)БО 1. Метою складання цього Звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду [26].

Примітки до фінансової звітності – це сукупність показників і пояснень, що забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами). У примітках розкривають:

- облікову політику підприємства – як сукупність принципів, методів та процедур, що підприємство використовує для складання та подання фінансової звітності;

- інформацію, що не наведена безпосередньо у фінансових звітах, проте є обов'язковою за відповідними національними положеннями (стандартами);

- інформацію, яка містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості й доречності.

Оскільки звітих форм кілька, дуже важливо, щоб наявні у них показники взаємно доповнювали один одного, а коли потрібно – узгоджувалися між собою.

Фермерські господарства України функціонують на підставі Закону України “Про фермерські господарства”, в якому визначено, що вони є формою підприємництва громадян, які виявили бажання виробляти товарну продукцію, займатися її переробкою та реалізацією. Як юридична особа вони повинні вести

бухгалтерський облік результатів своєї діяльності за господарський рік і подавати звітність [35].

Водночас законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (п. 1 ст. 2 Закону N 996-XIV) визначено, що цей Закон поширюється на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством.

Це означає, що фермерські господарства зобов'язані вести бухгалтерський облік власної діяльності.

Враховуючи те, що фг «Матвійка» відноситься до суб'єкта малого підприємництва, відповідно до положень НН(С)БО 25 “Спрощена фінансова

звітність", то подача звітності відбувається за спрощеною системою. Тобто вона включає в себе лише дві перші форми: Баланс (ф. №1-м) та Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. №2-м).

1.3. Особливості застосування міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності

Створення міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) є важливим етапом наближення світового економічного співтовариства до формування прозорої інформаційної бази діяльності господарюючих суб'єктів. Практичне використання МСФЗ та удосконалення методики формування достовірних показників фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ розглядаються представниками облікової науки й практики як найбільш перспективний шлях задоволення потреб зовнішніх користувачів в інформації.

Застосування МСФЗ дозволять: зменшити ризики для кредиторів та інвесторів; поглиблення міжнародного співробітництва у галузі бухгалтерського обліку; безсумнівне розуміння фінансової звітності та зростання міжнародної довіри до його роботи [14].

Нині велика кількість українських підприємств здійснюють або ж збираються здійснювати трансформацію бухгалтерської звітності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

На рис. 1.7 наведено способи складання фінансової звітності вітчизняних підприємств за МСФЗ.

Збільшення кількості організацій, які виконують трансформацію бухгалтерської звітності, призвело до появи різних методик щодо трансформації. Відповідно компанії, що прийняли рішення про складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ, перш за все повинні визначити спосіб її підготовки - чи вони трансформуватимуть дані українського обліку відповідно до МСФЗ, чи створюють паралельну систему обліку. Вибір методу підготовки звітності впливає на подальшу роботу з упровадженням МСФЗ [19].

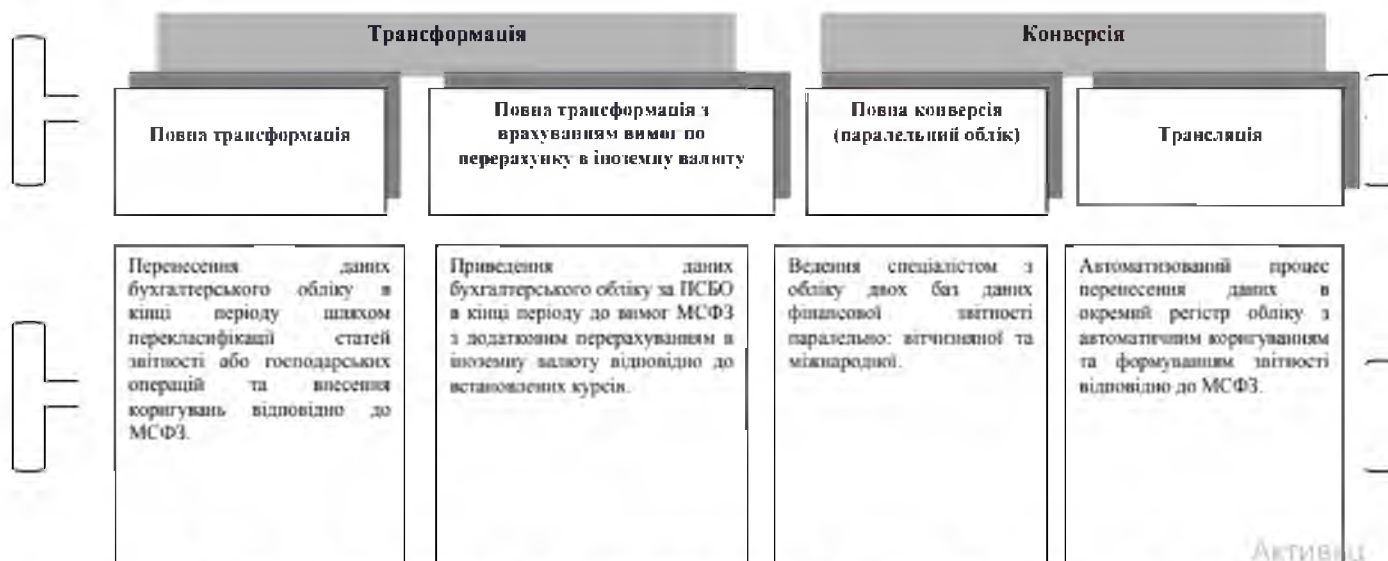

Рис. 1.7. Способи складання фінансової звітності вітчизняних підприємств за МСФЗ

В табл. 1.4 наведена Порівняльна характеристика «Звіту про фінансові результати» за національними та міжнародними стандартами.

МСФЗ містить мінімальний перелік вимог до організації бухгалтерського обліку й координації національної системи бухгалтерського обліку. В першу чергу, вони регулюють загальні принципи бухгалтерського обліку, формулювання та зміст фінансової звітності, а також загальні принципи бухгалтерського обліку окремих статей (запасів, засобів, інвестицій, активів тощо) [24]. Таблиця 1.4

Порівняльна характеристика «Звіту про фінансові результати» за національними та міжнародними стандартами

№ п/п	Положення	НП(С)БО 1	МСФЗ
1	Форма	Форма є регламентованою, в I розділі розкривається інформація про доходи і витрати, які класифіковані за функціями, у II розділі – про витрати, які класифіковані за елементами	Форма не регламентована, дозволяється вибір класифікації операційних витрат за функціями чи за елементами
2	Деталізація інформації	Наведення додаткових рядків, заголовків або підсумків не передбачено	Додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки слід подавати у звіті, якщо цього вимагають інші стандарти або якщо це необхідно для правдивого відображення фінансових результатів діяльності

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4
3	Розкриття інформації про види діяльності	Основна, операційна, фінансова, інша	Операційна, інвестиційна, фінансова
4	Подання доходів і витрат	Доходи та витрати поділено на: – операційні; – фінансові; – інші	У додатку до МСБО 1 наведено приклади звітів про фінансові результати, де доходи і витрати звичайної діяльності подано у такому розрізі – пов'язані з операціями; – пов'язані з фінансовими інвестиціями та залученням фінансування
5	Подання діяльності, що припинена	Відображається у статті «Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування»; відображаються прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації	Згідно з МСФЗ 5 прибуток (збиток) до оподаткування від діяльності, що припинена, слід наводити безпосередньо у звіті

Відповідно до ч. 2 ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та постанови КМУ від 11.07.2018 р. № 547 з 1

січня 2018 року оновлено критерії підприємств, що зобов'язані готувати

фінансову звітність за МСФЗ. Підприємства, що не відповідають зазначеним в

даних нормативних документах критеріям, можуть продовжувати вести облік і

готувати фінансову звітність за національними положеннями (стандартами)

бухгалтерського обліку або добровільно перейти на застосування міжнародних

стандартів, якщо такий перехід відповідає стратегії розвитку підприємства

(вихід на міжнародні ринки, залучення інвестицій тощо) [41].

Підприємства, що відповідно до законодавства складають фінансову

звітність за МСФЗ, зобов'язані забезпечити ведення бухгалтерського обліку

відповідно до облікової політики за МСФЗ після подання першої фінансової

звітності за міжнародними стандартами. Добровільний перехід такої чіткої

вимоги не містить, проте загальні правила обліку передбачають підготовку

фінансової звітності саме на основі даних бухгалтерського обліку [51].

Оскільки всі господарські операції (дія або подія, що викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства) повинні мати документальне підтвердження, а не лише коригувальні записи у трансформаційному файлі. Проблема загострена ще й тим, що відповідно до ст.

44 Податкового кодексу України дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо доходів, витрат та фінансового результату до оподаткування є основою для обчислення податку на прибуток. І у випадку якщо підприємство перебуває у процесі переходу на МСФЗ, то виникає цілий ряд проблемних питань, яким чином будуть оподатковуватись перехідні трансформаційні різниці-коригування [37].

Характерною рисою системи обліково-аналітичного забезпечення є її комплексність, яка виявляється через взаємодію інформаційних потоків бухгалтерського, оперативного, статистичного обліку й інформації, яка формується за допомогою методів аналізу.

Відмінності між прибутком та фінансовими результатами зумовлені різним складом доходів та витрат, які використовують під час розрахунків, а також різним ступенем ідентифікації елементів, які їх формують. На відміну від прибутку, складові фінансових результатів чітко ідентифікуються, ведеться їх облік, для їх визначення на рівні кожного суб'єкта господарювання існує база об'єктивних даних.

Основним джерелом аналізу фінансових результатів підприємства є дані, відображені у фінансовій звітності, зокрема, у формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», регістрах аналітичного та синтетичного обліку.

В багатьох країнах Європейського Союзу діють стандарти фінансової звітності для малих середніх підприємств. Фермерські господарства, як і інші малі суб'єкти господарювання, мають певні особливості в організації господарської діяльності, що спричинило виникнення труднощів у застосуванні міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Запровадження МСФЗ для фермерських господарств потребує вирішення ряду практичних аспектів, а саме обґрунтування критеріїв, що визначають малі та середні підприємства, підходів до спрощення правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. В Європейській практиці найпоширенішими є три критерії віднесення тих чи інших підприємств до категорії малих чи середніх: чисельність працівників, підсумок балансу та оборот. Саме ці критерії визначають підхід ЄС до класифікації за їх розміром.

В Україні першим кроком на шляху запровадження МСФЗ для МСП може стати перегляд НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність".

Для кращого розуміння спільного та відмінного між даними стандартами, доцільно порівняти їх за наступними критеріями: сфера застосування, зміст і форма звітності, форма представлення та обсяг вимог.

Порівняльна характеристика наведена в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Порівняльна характеристика МСФЗ МСП ТА НП(С)БО 25

Критерій порівняння	МСФЗ МСП	НП(С)БО 25
Сфера застосування	Застосовується до фінансової звітності малих та середніх підприємств.	Також призначений для малих та середніх підприємств, але його застосування не обов'язкове.
Зміст і форма звітності	Надає конкретні вказівки щодо того, як складати фінансові звіти для МСП, включаючи спрощені правила оцінки активів та зобов'язань.	також надає спрощені вимоги, але менш деталізовані порівняно з МСФЗ МСП.
Форма представлення	Має конкретну форму для фінансової звітності.	Не накладає жорстких вимог щодо форми фінансової звітності, що дозволяє більшу гнучкість у виготовленні звітів.
Обсяг вимог	Має докладніше визначені вимоги порівняно з НП(С)БО 25, зокрема щодо визнання та вимірювання окремих видів активів та зобов'язань.	Забезпечує загальні принципи, які можуть бути застосовані залежно від конкретних обставин.

Отже, можемо зробити висновок, що обидва стандарти спрощують підготовку фінансової звітності для малих та середніх підприємств.

забезпечуючи їм можливість ведення звітності на більш доступних умовах порівняно з великими корпораціями.

Проте, варто зауважити, що Міжнародні стандарти більш чіткі та конкретизовані, порівняно з Національними, що значно покращує систему обліку, робить її більш чіткою та визначеною.

Міжнародні стандарти фінансової звітності не обмежують фермерські господарства у виборі форми обліку, але орієнтують на об'єктивне відображення їх діяльності.

Практичний досвід показує, що вагомий вплив на організацію бухгалтерського обліку має рівень фахової підготовки самого фермера.

Висновки до розділу 1

Фінансова звітність підприємства є основним критерієм, що характеризує ефективність діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. В умовах ринкової економіки прибуток є найважливішим критерієм успішної роботи підприємств, який визначає кінцевий результат усіх видів діяльності та є джерелом приросту активів їх власників. Саме тому повноцінна й адекватна інформаційна база про фінансову звітність підприємства є необхідною умовою забезпечення правильного і якісного управління підприємством.

Отже, у першому розділі розкрита інформацію стосовно важливості та суттєвості фінансової звітності у ході існування та розвитку підприємства.

Зроблено висновок, що поняття фінансових результатів як бухгалтерської та економічної теорії є поняття доходів та витрат. Визначено теорії та підходи до визнання цих складових. Наведено думки вчених та науковців, стосовно розкриття поняття та економічного змісту фінансової звітності.

Також, розглянута класифікація суб'єктів господарювання, форми звітності та періодичність її складання та подачі до відповідних контролюючих органів. Особливості формування, нормативні акти та стандарти, які нормують ведення фінансової звітності на малому підприємстві.

Розкрито суть та важливість складання таких форм звітності як Баланс, та Звіт про фінансові результати. Також зазначено інші форми звітності, які не подаються малим підприємство.

Наведено нормування фінансової звітності за міжнародними стандартами: способи складання звітності вітчизняних підприємств за МСФЗ, вимоги, особливості, та відмінність від НП(С)БО. Також наведена порівняльна характеристика Звіту про фінансові результати за національними положеннями та міжнародними та характеристика МСФЗ МСП та НП(С)БО 25. Зроблено висновки про їх схожість та відмінність.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМЛИЦТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження

Об'єктом даного дослідження є Фермерське господарство «Матвіїха». Підприємство було створено відповідно до чинного законодавства України. ФГ «Матвіїха» створено 07.03.2000 року після реорганізації агрофірми «Колос» с. Матвіїха (Рішення Монастирищенської райдержадміністрації від 07.03.2000 року за реєстром №16654492000/10098). Юридична адреса: с. Матвіїха, вул. Центральна 23, Монастирищенського району, Черкаської області.

Розташоване ФГ «Матвіїха» за 180 км. від обласного центру м. Київ і за 12 км. від районного центру м. Монастирище. До складу товариства входять 2 населені пункти с. Матвіїха, с. Леськове, в населених пунктах 735 дворогосподарств, в яких проживає 2890 чоловік.

Землі сільськогосподарського призначення включають різні за продуктивністю угіддя. Найбільшу цінність у складі сільськогосподарських угідь займають рілля і багаторічні насадження - з підвищенням їхньої частки підвищується якість земельних ресурсів і ефективність їхнього використання.

Для більш детальної характеристики Фермерського господарства «Матвіїха» визначено склад та структуру сільськогосподарських угідь (Рис.

2.1).

У структурі сільськогосподарських угідь (Рис. 2.1) спостерігаються несуттєві зміни. Площа сільськогосподарських угідь у 2021 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 29,1 га або на 3,75 %. Це свідчить про те, що господарство протягом трьох років не змогло зберегти всіх своїх пайовиків тому, що цього важко досягти в умовах сильної конкуренції та в після кризовий період.

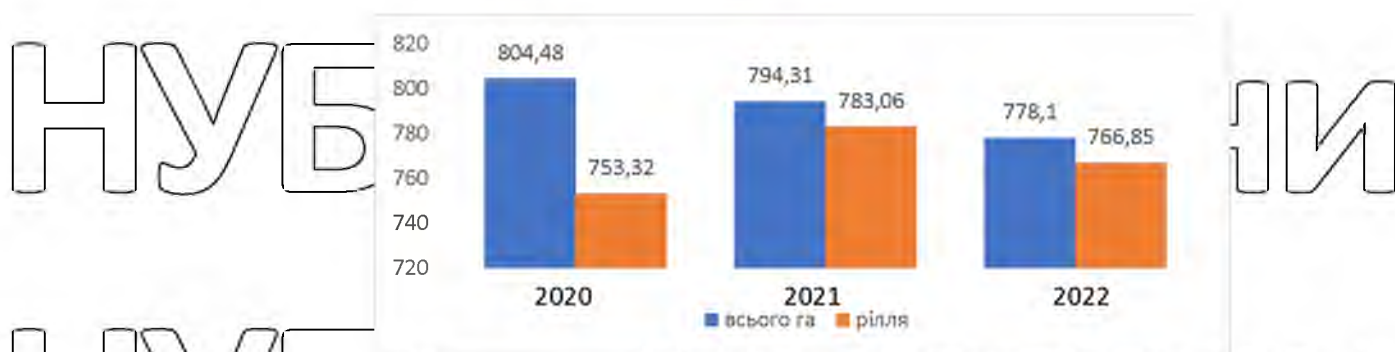

Рис 2.1. Склад і структура сільськогосподарських угідь господарства в ФГ «Матвіїха» за 2020-2022 рр.

Рілля у структурі сільськогосподарських угідь стабільно займає 100 %.

Структура сільськогосподарських угідь свідчить про високий рівень їхньої розораності, що, з одного боку, характеризує інтенсивне використання землі в сільському господарстві.

Важливим народногосподарським показником є землезабезпеченість.

Його визначають як відношення площі відповідних угідь до наявного населення країни (області, району, підприємства). Землезабезпеченість в Україні становить 0,80 га сільськогосподарських угідь, у тому числі 0,64 га рілля на одну людину. Однак внаслідок різної щільності населення та міграцій існує значна варіація цих показників в різних регіонах та в різні проміжки часу.

В табл. 2.2. наведено показники землезабезпеченості ФГ «Матвіїха».

Таблиця 2.1

Землезабезпеченість в ФГ «Матвіїха» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. до 2020 р.
Площа сільськогосподарських угідь, га	804,48	794,31	778,1	-26,38
Середньорічна чисельність працівників, осіб	21	24	24	3
На 1 осіб сільськогосподарських угідь, га	38,31	33,1	32,42	-5,89

Із збільшенням чисельності працівників зменшується площа с.г. угідь на 1 осіб (табл. 2.1), так збільшення працівників з 21 осіб у 2020 році до 24 осіб у

2022 призвело до зменшення на 1 осіб с.г. угідь на 5,89 га. Це було спричинено тим що підприємство набирало нових працівників, але втрачало пайовиків.

Основний капітал сільськогосподарських підприємств складає вартість засобів праці (будівель, споруд, машин, устаткування). Він формує їх виробничий потенціал і вимагає постійного оновлення на основі дії складного механізму, який включає інтегровану, органічно пов'язану цілісну систему економічних, організаційних і правових форм та методів господарювання.

Динаміка забезпеченості основним капіталом ФГ «Матвіїха» наведена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка забезпеченості підприємства основним капіталом і його використання в ФГ «Матвіїха» за 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020р.	2021 р.	2021 р. у % до 2019 р.
1	2	3	4	5
Вартість основного капіталу, тис. грн	4422,00	6856,50	9436,30	213,49
на 1 га сільськогосподарських угідь	5,69	9,10	12,63	221,97
На 1 середньорічного працівника	210,57	285,69	393,18	186,72
Капіталовіддача, грн.	2,99	2,02	1,45	48,49
Капіталомісткість продукції, грн.	0,33	0,49	0,69	209,09

Зауважимо, що вартість основного капіталу збільшується, якщо порівнювати то в 2019 році вартість основного капіталу становила 4422,00 тис.грн., а в 2021 році 9436,30 тис. грн. це на 113,49 % більше ніж у 2020 році. Капіталовіддача зменшилась, тобто зменшилась вартість чашової продукції з розрахунку на 1 грн. основного капіталу.

Під господарською діяльністю в Господарському кодексі України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Господарська діяльність включає як виробничу діяльність, у процесі якої виробляється продукція, виробн народного споживання та інші матеріальні цінності, та невиробничу діяльність, пов'язану з виконанням різних видів робіт.

у тому числі науково-дослідних, надання послуг, результати яких відчужуються як товар.

Господарська діяльність має здійснюватися належним чином та давати якісні результати, що можливо забезпечити якщо суб'єкти господарювання будуть мати достатні знання, навички, досвід, а це досягається коли така діяльність здійснюється постійно у вигляді промислу. Тобто, важливою ознакою господарської діяльності є її систематичність, виконання на професійній основі. Результати господарської діяльності наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Результати господарської діяльності підприємства в ФГ «Матвіха» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. у % до 2020 р.
Чистий дохід, тис. грн.	13229,00	13852,00	13947,00	105,43
на 1 га сільськогосподарських угідь	17,04	18,39	18,67	109,57
на 1 середньорічного працівника	629,95	577,17	581,13	92,25
на 1 грн. виробничих витрат	1,82	1,63	1,68	92,31
Валовий прибуток, тис. грн.	5949,20	5329,20	5800,00	97,49
на 1 га сільськогосподарських угідь	7,66	7,07	7,76	101,31
на 1 середньорічного працівника	283,29	222,05	241,67	85,31
Рівень рентабельності підприємства, %	71,73	36,78	27,07	X

Чистий дохід у 2019 р. становив 13229,00 тис. грн. а у 2020 році 13947,00 тис. грн. що на 5,43% рази більше ніж у 2019 році. Хоча чистий дохід зріс, рівень рентабельності зменшився, це спричинено зменшенням кількості земель та збільшенням витрат.

Розглянемо структуру грошових надходжень від реалізації сільськогосподарської продукції, тобто визначимо спеціалізацію в ФГ «Матвіха» (табл. 2.4).

Аналізуючи з наведених вище даних щодо грошових надходжень від реалізації продукції досліджуваним підприємством можна зробити наступні висновки, що найбільшу питому вагу в структурі грошових надходжень займає продукція рослинництва та тваринництва саме на виробництві цих двох видів продукції і спеціалізується досліджуване підприємство.

Таблиця 2.4

Структура грошових надходжень від реалізації продукції в ФГ «Матвіїха» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. у % до 2020 р. тис. грн.
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Зерно	2983,67	21.54	3880,09	28.37	9651,0	59.54	323
Інша продукція рослинництва	8299,2	59.91	6653,64	48.65	1518,0	9.36	18
Всього по рослинництву	11282,87	81.46	10533,73	77.03	11169,0	68.90	99
Продукція скотарства:	609,69	4.40	809,24	5.92	992,0	6.12	163
Інша продукція тваринництва	1959,1	14.14	2332,5	17.06	4049,0	24.98	207
Всього по тваринництву	2568,79	18.54	3141,74	22.97	5041,0	31.10	196
Разом по рослинництву і тваринництву	13851,66	100	13675,47	100	16210,0	100	117

Дослідивши процес реалізації ФГ «Матвіїха» можна зазначити що в 2020 році найбільшу питому вагу в структурі грошових надходжень займала продукція рослинництва і вона склала 81.46%

Тоді як у 2022 році вона знизилась і склала 68.9% в загальній структурі грошових надходжень 2022 року. Продукція тваринництва в структурі грошових надходжень 2020 року склала 18.54%, а в 2022 році питома вага продукції тваринництва зросла і склала вже 31.10%.

Отже, можна зробити висновок про те, що за досліджуваний період підприємство збільшило виробництво та реалізацію продукції тваринництва і за 2020-2022 роки виробництво продукції рослинництва зменшилось на 1%, тоді як продукції тваринництва збільшилось на 96%.

Витрати на оплату праці у 2022 році склали 1434 тис. грн., що на 929 тис. грн. (183,96%) вище показника 2020. Відрахування на соціальні заходи у 2021 році на підприємстві склали 316 тис. грн. що на 205 тис. грн. (184,64%) більше порівняно з 2020 роком.

Високі виробничі показники ФГ «Матвіїха» відобразилися на витратах підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз структури витрат в рослинництві ФГ «Матвіїха» за 2020–2022 рр.

№ п/п	Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення	
		тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Витрати на оплату праці	505,00	4,49	1172,00	7,7	1434,00	9,08	929	283,96
2	Відрахування на соціальні заходи	111,00	0,99	253,00	1,66	316,00	2,00	205	284,68
3	Матеріальні витрати які увійшли в собівартість	8705,00	77,43	8994,00	59,76	10627,00	67,28	1922	122,07
4	Інші витрати включаючи плату за оренду	1410,00	12,54	3265,00	21,48	2702,00	17,11	1292	191,63
	Усього витрат	11243,00	100	15202,0	100	15794,00	100	4551	140,48

Отже, підсумовуючи аналітичні дані, можна зробити висновок, що загалом витрати на виробництво в ФГ «Матвіїха» у 2021 році збільшились на 40,48% порівняно з 2020 р.

Показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність продовження або встановлення таких відносин з підприємством.

Під ліквідністю розуміють спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрат їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строків та швидкість здійснення цього перетворення (табл. 2.6).

Аналізуючи дані таблиці, можемо сказати, що коефіцієнт покриття у 2022 році зменшився порівняно з 2020 роком, проте знаходиться в межах норми.

Таблиця 2.6

Аналіз ліквідності підприємства ФГ «Матвійха» за 2021-2022 рр.

№ п/п	Показники	Формула розрахунку	Період		Нормативне значення
			2021 р.	2022 р.	
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт покриття	Р. II активу балансу (р. 1195)/ розділ III пасиву балансу (р. 1695)	3,18	2,05	>1
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Р. II активу балансу (р. 1195-р. 1100)/ р. III пасиву балансу р. 1695	0,66	0,47	0,7-0,8
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Р. II активу балансу (р. 1160+р.1165)/ розділ III пасиву балансу р. 1695	0,17	0,25	0,25-0,5
4	Чистий оборотний капітал, тис. грн.	Розділ II активу балансу р. 1195- розділ III пасиву балансу р. 1695	5181,00	6321,20	-

Коефіцієнт швидкої ліквідності також зменшився у 2022 і не відповідає нормативному значенню.

У 2021 році коефіцієнт абсолютної ліквідності був 0,17 та не відповідав нормативному значенню 0,25-0,5, а в 2022 цей коефіцієнт зріс до 0,25 що відповідає нормативному значенню, також зріс чистий оборотний капітал, в 2020 році він був 5181 тис. грн., а в 2021 6321,20 тис. грн.

Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємств здійснюється за даними балансу підприємств, характеризує структуру джерел фінансування ресурсів, ступінь фінансової стійкості та незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності. Здійснюється шляхом розрахунку таких показників (коефіцієнтів) (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз платоспроможності підприємств ФГ «Матвійха» за 2021-2022 рр.

№ п/п	Показники	Формула розрахунку	Період		Нормативне значення
			2021 р.	2022 р.	
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	Розділ I пасиву балансу р. 1495/ усього по пасиву балансу р. 1900	0,86	0,73	>0,5
2	Коефіцієнт фінансування	Пасив балансу (р. 1595+ р. 1695+ р. 1700+ р. 1800)/розділ I пасиву балансу р. 1495	0,17	0,37	0,3-1

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(Розділ II активу балансу р. 1195- розділ III пасиву балансу р. 1695)/розділ III пасиву балансу р. 1695	2,18	1,05	$\geq 0,1$
4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Розділ II активу балансу р. 1195- розділ III пасиву балансу р. 1695)/розділ I пасиву балансу р. 1495	0,37	0,39	> 0

Коефіцієнт платоспроможності зменшився в 2022 році на 0,13, але відповідає нормативному значенню. Хоча коефіцієнт фінансування зріс на 0,20 порівняно з 2021 роком він все одно не відповідає нормативному значенню.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами у 2022 році становить 1,05 це вдвічі менше, ніж у 2021 році. Також у 2022 зріс коефіцієнт маневреності власного капіталу до 0,39 у 2020 році і він становив 0,37.

Отже, на підставі аналізу показників фінансового стану ФГ «Матвіїха» за 2021-2022 рр., можна зробити висновок про реальність фінансового стану підприємства. З огляду на це, можна висловити думку про стабільність фінансового стану підприємства та можливість функціонувати як суб'єкт господарювання.

2.2. Методика складання форми фінансової звітності «Баланс» суб'єкта малого підприємництва

Відомі законодавці у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [41], закріпили таке визначення фінансової звітності – це бухгалтерська звітність, яка дає інформацію про фінансовий стан результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [26] визначає бухгалтерську звітність як звітність, яка складена на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. Тобто, як бачимо, законодавчі акти

поділяють ці два поняття, при цьому нібито виділяючи фінансову звітність як складову бухгалтерської.

Отже, організація складання фінансової звітності регламентується низкою нормативних документів, у яких визначаються перелік та зразки форм, методика і техніка складання, терміни подання тощо. Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419 (зі змінами і доповненнями).

Дія Порядку поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством.

Для фермерського господарства «Матвіїха» відповідно до НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність" [40], встановлена скорочена за показниками фінансова звітність (рис. 2.2) звітність складається у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

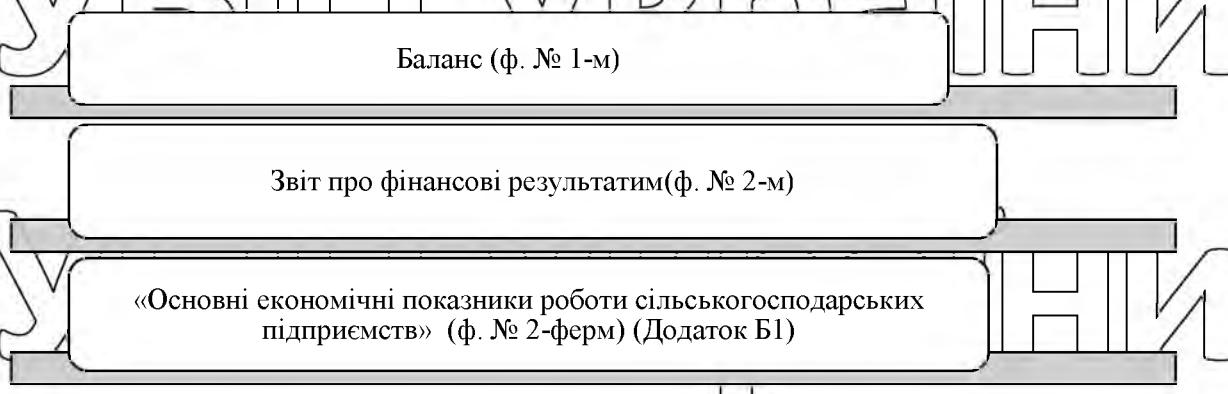

Рис 2.2. Основні форми звітності ФГ «Матвіїха»

Фінансову звітність на ФГ «Матвіїха» заповнюють на основі регістрів бухгалтерського обліку, оборотів та залишків по рахунках. Показники річної фінансової звітності обов'язково мають підтверджуватися проведенням інвентаризації активів та зобов'язань підприємства [20].

Суб'єкти малого підприємництва мають право використовувати спрощений План рахунків, який містить 30 укрупнених рахунків [9].

Якщо по результатах діяльності підприємство перестане відповідати критеріям суб'єкта малого підприємництва, воно повинне складати фінансову звітність в певному обсязі (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та примітки) [41].

Формування доходів у суб'єкта малого підприємництва в бухгалтерському обліку відповідає вимогам НП(С)БО 15 «Доходи». Дохід (виручка) від реалізації продукції – це загальний дохід від основної діяльності. До інших операційних доходів відносять: доходи від операційної оренди, отримані штрафи, пені, повернення раніше списаних активів, дохід від списання кредиторської заборгованості, дохід від реалізації оборотних активів та інші операційні доходи [27].

При заповненні рядків «Витрати» звіту про фінансові результати необхідно використовувати НП(С)БО 16 «Витрати». У статті «Інші операційні витрати» показують адміністративні витрати, собівартість реалізованих оборотних активів, відрахування на створення резерву сумнівних боргів, втрати від списання сумнівних боргів, втрати від операційних курсових різниць, нарахована до виплати в відповідності до діючого законодавства сума єдиного податку та інші.

Розглянемо детальніше методику складання Балансу на досліджуваному підприємстві.

Фг «Матвіха» щорічно подає Баланс форму №1-м, який складається з двох частин (активу та пасиву) та чотирьох розділів. Структура Балансу (форми №1-м) наведена на Рис. 2.3.

Для визначення фінансового стану підприємства необхідна інформація про економічні ресурси, що ним контролюються, його фінансову структуру, ліквідність та платоспроможність, а також про здатність адаптуватися до змін середовища, в якому воно функціонує.

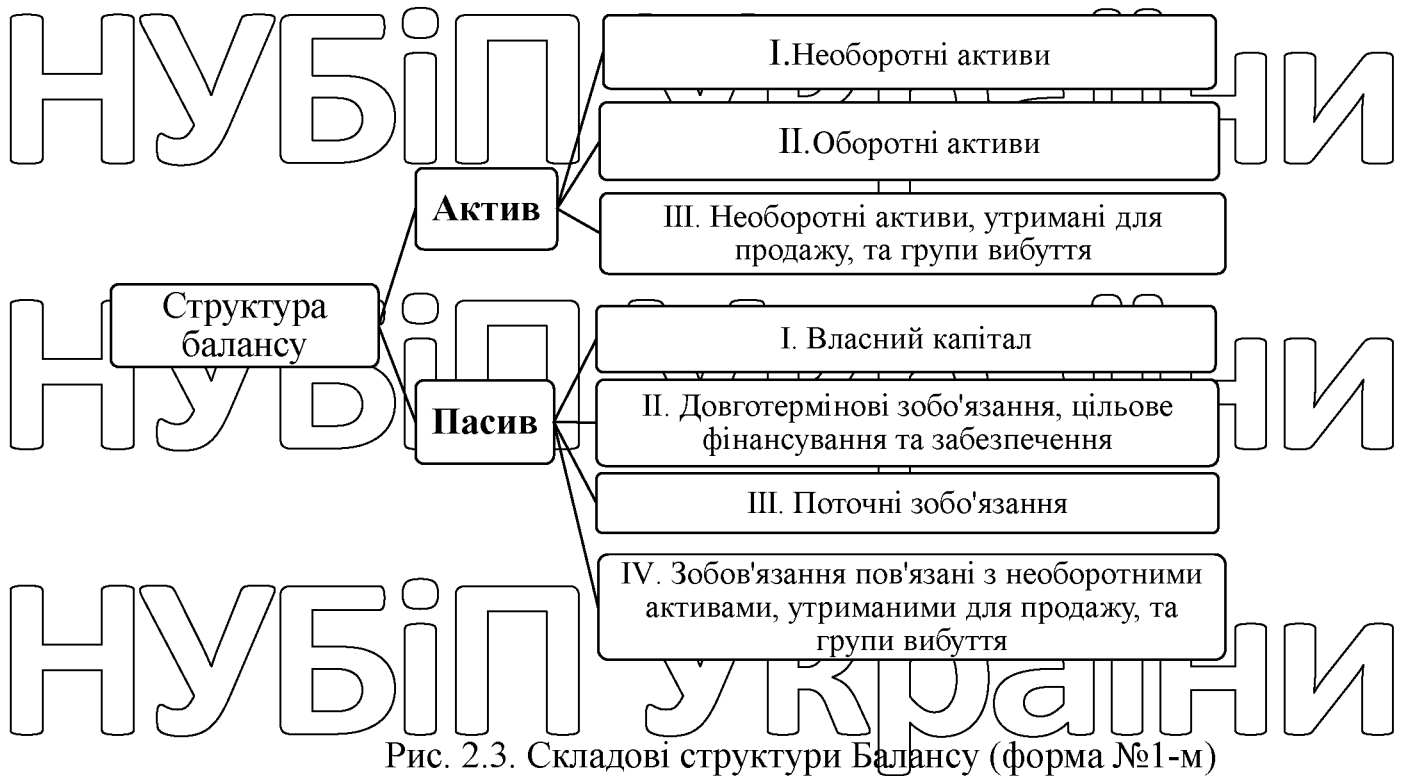

Рис. 2.3. Складові структури Балансу (форма №1-м)

Елементами балансу, безпосередньо пов'язаними з визначенням фінансового стану підприємства та змін у ньому, є активи та пасиви, які формуються, зобов'язання та власний капітал. (Рис. 2.4).

Рис. 2.4. Елементи Балансу

Перший розділ активу Балансу включає в себе: залишкову та первісну вартість нематеріальних активів, суму накопиченої амортизації, залишкову та первісну вартість основних засобів а також нараховану на них суму зносу,

справедливу вартість довгострокових біологічних активів, фінансові інвестиції на період більше одного року, а також вартість необоротних активів, які не можуть бути включені до інших статей розділу I активу форми № 1-м.

За даними Звіту балансу ФГ «Матвіїха» на кінець 2022 року підприємство мало на балансі основних засобів на суму 13 518 тис. грн. (за залишковою вартістю). Первісна вартість цих засобів на кінець 2022 року складала 19 048,8 тис. грн. Нарахований знос дорівнював 5 530,8 тис. грн. Довгострокові біологічні активи склали 2 800 тис. грн.

Підсумок першого розділу балансу ФГ «Матвіїха» склав 16 318 тис. грн.

Заповнення першого розділу активу балансу наведено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Заповнення першого розділу активу форми №1-м Балансу

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення
	2	3
Нематеріальні активи	1000	Ряд. 1001-1002
Первісна вартість	1001	Сальдо за Дт відповідного субрахунку 10
Накопичена амортизація	1002	Сальдо за Кт відповідного субрахунку 13
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Сальдо за Дт рах. 15
Основні засоби	1010	Ряд. 1011 - ряд. 1012 плюс сальдо за Дт рах. 10
Первісна вартість	1011	Сальдо за Дт рах. 10
Знос	1012	Сальдо за Кт відповідних субрахунків рах. 13
Довгострокові біологічні активи	1020	Сальдо за Дт рах. 16 мінус сальдо за Кт рах. 13
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	Сальдо за Дт рах. 14
Інші необоротні активи	1090	Сальдо за Дт рах. 18
Усього за розділом I	1095	Ряд. 1000 + ряд. 1005 + ряд. 1010 + ряд. 1020 + ряд. 1030 + ряд. 1090

Другий розділ активу балансу включає в себе вартість сировини (запасів), готової продукції, товару, вартість поточних біологічних активів Також сюди входять скоригований резерв сумнівних боргів, готівка в касі підприємства, витрати, які понесені протягом поточного, або попередніх звітних періодів, але належать до майбутніх звітних періодів.

За даними Звіту балансу ФГ «Матвіїха» на кінець 2022 року підприємство мало на балансі запасів на суму 15 317,6 тис. грн., у тому числі готової продукції на суму 8 570 тис. грн. Поточні біологічні активи дорівнювали 3 160 тис. грн. Інша поточна дебіторська заборгованість складала 357 тис. грн. Гроші та еквіваленти дорівнювали 982 тис. грн.

Отже, підсумок другого розділу активу балансу ФГ «Матвіїха» складає 19 816,6 тис. грн.

Приклад заповнення наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Заповнення другого розділу активу Балансу форми № 1-м.

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення
1	2	3
Запаси	110	Сальдо за Дт рах. 20, 23, 26
готова продукція	1103	Сальдо за Дт рах. 26
Поточні біологічні активи	1111	Сальдо за Дт рах. 21
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	Сальдо за Дт відповідних субрахунків рах. 37 мінус сальдо за Кт субрах. 37/Резерв сумнівних боргів
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	Сальдо за Дт рах. 64 та субрах. 37/Розрахунки з державними цільовими фондами
у тому числі з податку на прибуток	1136	Сальдо за Дт субрах. 64/Розрахунки з податку на прибуток
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сальдо за Дт відповідних субрахунків рах. 37, 6. 66, 68 мінус сальдо за Кт субрах. 37/Резерв сумнівних боргів
Поточні фінансові інвестиції	1160	Сальдо за Дт рах. 35
Гроші та їх еквіваленти	1165	Сальдо за Дт рах. 30, 31
Витрати майбутніх періодів	1170	Сальдо за Дт рах. 39
Інші оборотні активи	1190	Сальдо за Дт субрах. 30/Грошові документи, 64/Податкові зобов'язання і 64/Податковий кредит
Усього за розділом II	1195	Ряд. 1100 + ряд. 1103 + ряд. 1111 + ряд. 1125 + ряд. 1135 + ряд. 1136 + ряд. 1155 + ряд. 1160 + ряд. 1165 + ряд. 1170 + ряд. 1190

Третью розділу «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття» відповідає код рядка 1200, а відповідну суму ми беремо з сальдо за Дт рах. 26, що являє собою субрахунок обліку необоротних активів, утриманих для продажу.

Як підсумок активу підраховується баланс, що включає в себе суми трьох рядків (ряд. 1095 + ряд. 1195 + ряд. 1200).

Отже, підсумок активу балансу фг «Матвіїха» дорівнює 36 134,6 тис. грн.

Далі ми переходимо до заповнення другої частини балансу – пасиву.

За даними Звіту балансу фг «Матвіїха» на кінець 2022 року підприємство мало на балансі додатковий капітал на суму 650 тис. грн. Резервний капітал складає 598 тис. грн. Необоротний прибуток (непокритий збиток) дорівнює 28 830,6 тис. грн.

Підсумок за першим розділом пасиву дорівнює 30 078,6 тис. грн.

Схема заповнення другого розділу пасиву наведена в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Заповнення розділу «Власний капітал»

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення
1	2	3
Зареєстрований (паювий) капітал	1400	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 40
Додатковий капітал	1410	Сальдо за Кт відповідних субрахунків рах. 40
Резервний капітал	1415	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 40
Нерозподілений прибуток	1420	Сальдо за Кт (прибуток) або за Дт (збиток) рах. 44
Неоплачений капітал	1425	Сальдо за Дт відповідних субрахунків рах. 40
Усього за розділом I	1495	Ряд. 1400 + ряд. 1410 + ряд. 1415 ± ряд. 1420 - ряд. 1425

Розділу Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення відповідає код рядка 1595, а джерелом інформації є сальдо за кредитом рахунків 47,48,55. Тобто, до цього розділу відносяться довгострокові зобов'язання підприємства перед банками, залишок коштів цільового фінансування та надходжень, а також забезпечення для відшкодування майбутніх витрат і платежів.

За даними Звіту балансу фг «Матвіїха» на кінець 2022 року Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення склали 2 794 тис. грн.

Наступний розділ розкриває інформацію про поточні зобов'язання підприємства перед банками, висвітлюють суми зобов'язань, які утворилися як довгострокові, але підлягають погашенню протягом 12 місяців з дати балансу,

наводять суму заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, відображають заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, а також включають доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, що належать до майбутніх звітних періодів.

За даними Звіту балансу фг «Матвіїха» на кінець 2022 року підприємство мало на балансі коротгострокових кредитів на суму 2 500 тис. грн. Товари, роботи, та послуги дорівнювали 588 тис. грн. Розрахунки з бюджетом 47 тис. грн. Розрахунки на оплату праці складали 127 тис. грн.

Підсумок за другим розділом пасиву довінював 3 262 тис. грн.

Приклад заповнення третього розділу пасиву наведено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Заповнення третього розділу пасиву балансу

Найменування статті	Код рядка	Джерело інформації для заповнення
1	2	3
Коротгострокові кредити банків	1600	Сальдо за Кт рах. 31 (овердрафт), відповідних субрахунків рах. 68
довгостроковими зобов'язаннями	1610	Сальдо за Кт відповідного субрахунку рах. 68
товари, роботи, послуги	1615	Сальдо за Кт рах. 68
розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо за Кт субрах. 64/Розрахунки з податків, 64/Розрахунки з обов'язкових платежів
податку на прибуток	1621	Сальдо за Кт субрах. 64/Розрахунки з податку на прибуток
розрахунками зі страхування	1625	Сальдо за Кт рах. 64
розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо за Кт рах. 66
Доходи майбутніх періодів	1665	Сальдо за Кт рах. 69
Інші поточні зобов'язання	1690	Сальдо за Кт рах. 37, 68. субрах. 64/Податковий кредит, 64/Податкові зобов'язання
Усього за розділом III	1695	Ряд. 1600 + ряд. 1610 + ряд. 1615 + ряд. 1620 + ряд. 1625 + ряд. 1630 + ряд. 1665 + ряд. 1690

Заключному, четвертому розділу пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття» відповідає код рядка 1700, а інформацію вносимо з сальдо за кредитом відповідного субрахунку рахунку 68. В даному розділі наводять зобов'язання,

пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу, які визначають відповідно до НП(С)БО 27.

За даними Звіту балансу фг «Матвіїха» на кінець 2022 року підприємство мало на балансі

Відповідно заключним процесом є підрахунок балансу. Для цього беруться суми усіх чотирьох розділів пасиву (ряд. 1495 + ряд. 1595 + ряд. 1695 + ряд. 1700).

Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу. У звітних балансах показники активу і пасиву наводяться на початок року і кінець звітного періоду. Це дозволяє виявити зміни, що відбулися за звітний період у складі активів і джерел їх утворення [19].

Інформація, що наводиться у балансі дозволяє вивчити склад та структуру активів підприємства та його капіталу, оцінити майновий стан, ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість.

2.3. Методика складання форми фінансової звітності «Звіт про фінансові результати» суб'єкта малого підприємництва

Суб'єкти підприємницької діяльності, згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» повинні давати різні види фінансової звітності (Табл. 29).

Суб'єкти підприємницької діяльності застосовують простий план рахунків у формі фінансової звітності згідно з НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність". У цьому випадку всі правила та норми реєстрації та заповнення балансу були збережені.

Особливістю простих планових рахунків є дуже мала кількість рахунків, тоді як перевага використання загального плану рахунків полягає в більш детальній бухгалтерській інформації.

Процедури та методи подання сукупного звіту про доходи регулюються НП(С)БО 1 та рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності, а кількість розділів та статей різняться.

Таблиця 2.9

Фінансова звітність підприємства

Суб'єкти господарювання	Складові звітності				
	Баланс	Звіт про фінансові результати	Звіт про рух грошових коштів	Звіт про власний капітал	Примітки
1	2	3	4	5	6
Юридичні особи	+	+	+	+	+
Суб'єкти малого підприємництва	+	+	-	-	-

Доходи та витрати включаються до звіту про фінансові результати на основі принципів придбання та відповідності. Доходи та витрати визначаються тоді, коли вони виникають (натомість, коли готівка отримується або сплачується) і відображається у бухгалтерській та фінансовій звітності за відповідний період. Крім того, у звіті про фінансові результати визнаються збитки через прямий зв'язок між ними та отриманим доходом. Звіт про фінансові результати включається у щоквартальні та річні звіти та складається в цілому з початку року. Цей звіт складається з чотирьох частин (Рис. 2.5).

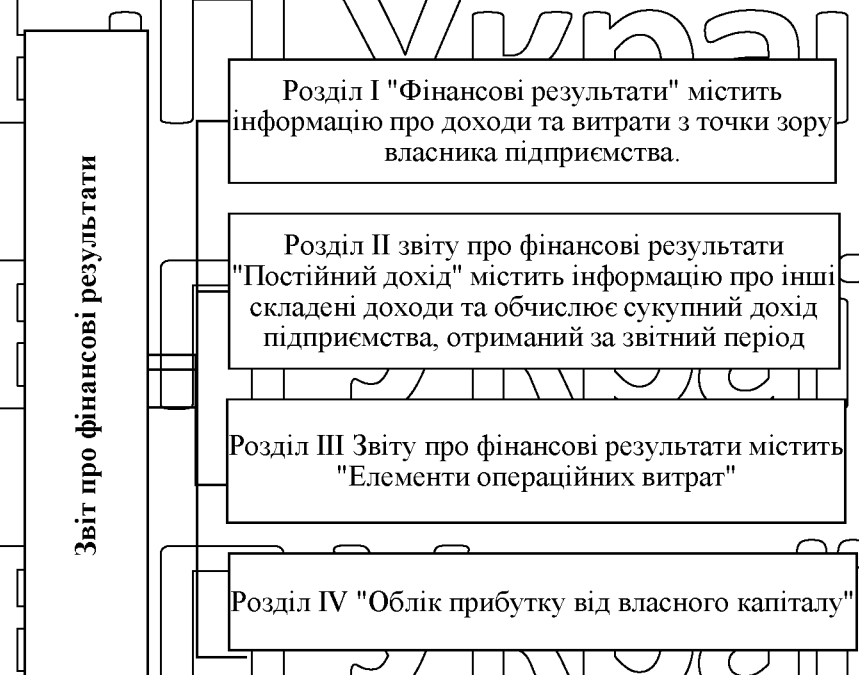

Рис. 2.5. Структура звіту про фінансові результати

Отже, звіт про фінансові результати містить інформацію про діяльність та ефективність діяльності підприємства за певний проміжок часу і є основою, на якій прогнозується майбутня діяльність підприємства (Табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Порівняння структури Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) підприємства (Форма №2 та № 2-м)

Назва розділів	Форма №2 (загальна система)	Форма №2-м (спрощена система)
1	2	3
Фінансові результати	+	-
Сукупний дохід	+	-
Елементи операційних витрат	+	-
Розрахунок показників прибутковості акцій	+	-
Чистий дохід від реалізації продукції	+	+
Чистий дохід від реалізації продукції	-	+
Інші операційні доходи	-	+
Алгебраїчна сума	-	+
Собівартість реалізованої продукції	-	+
Інші операційні витрати	-	+
Інші витрати	-	+
Алгебраїчна сума	-	+
Фінансові результати до оподаткування	-	+
Податок на прибуток	-	+
Чистий прибуток	-	+

Для суб'єктів малого підприємництва, до яких відноситься також ФГ «Матвіїха», та представництв іноземних суб'єктів встановлена скорочена за показниками фінансова звітність, їх звіт складається з Балансу (форма № 1-М) [15] і Звіту про фінансові результати (форма № 2-М) [43].

Як така, інформація кардинально відрізняється, тим більше, що форма 2 не має розділу, але ідентифікує дані, тоді як форма 2 включає статті, де докладні дані про підприємство роблять її більш детальною.

Рахунок 79 стосується дебету та кредиту "Фінансових результатів" і є джерелом бухгалтерського обліку для розділу 1 форм 2 та 2м, оскільки він повинен відображати доходи та витрати, з яких отримано фінансовий результат звітного періоду. Слід зазначити, що у випадку застосування рахунків бухгалтерського обліку витрат класу 9 у Звіті про фінансові результати

(Сукупний звіт про прибутки), що складаються загальними суб'єктами господарювання, назви майже однакових рахунків (Табл. 2.11).

Звітним періодом для складання Звіту про сукупний дохід ФГ «Матвійха» є календарний рік з 1 січня по 31 грудня включно. Цей звіт складають наростаючим підсумком за оборотами номінальних рахунків. Дані Звіту про сукупний дохід наводять за звітний та попередні періоди, для подальшого їх порівняння та аналізу.

Під час складання Звіту про сукупний дохід підприємство керується умовами принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, згідно з яким для визначення фінансового результату потрібно співвіднести отримані підприємством доходи та здійснені витрати за звітний період. Всі витрати і доходи зазначаються у звітності у момент їх виникнення, незалежно від моменту їх надходження й відображаються в обліку за тими періодами, до яких вони відносяться.

Звіт про сукупний дохід за формою № 2 складається з чотирьох розділів:

1. Фінансові результати.
2. Сукупний дохід.
3. Елементи операційних витрат.
4. Розрахунок показників прибутковості акцій.

Убудова статей I розділу Звіту про сукупний дохід забезпечує послідовне співставлення статей доходів і витрат для визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду та надає інформацію про доходи і витрати з погляду власника підприємства:

- розглядає прибуток в основному як джерело розподілу власникам (нарахування і виплата дивідендів і т.д.);
- усі витрати, зв'язані з одержанням доходу звітного періоду, включаючи і податок на прибуток, вважаються витратами звітного періоду [41].

У розділі II Звіту про сукупний дохід наводиться інформація про інший сукупний дохід та розраховують сукупний дохід підприємства, отриманий у звітному періоді.

У розділі III Звіту про сукупний дохід наводяться відповідні елементи операційних витрат (на виробництво і збут, управління та інші операційні витрати), яких зазнало підприємство в процесі своєї діяльності протягом звітного періоду, за вирахуванням внутрішнього обороту, тобто за вирахуванням тих витрат, які становлять собівартість продукції (робіт, послуг), що вироблена і спожита самим підприємством. Собівартість реалізованих товарів, запасів у цьому розділі не наводиться.

Розділ IV Звіту про сукупний дохід заповнюють акціонерні товариства, прості акції або потенційні прості акції яких відкрито продаються та купуються на фондових біржах, включаючи товариства, які перебувають у процесі випуску таких акцій. Алгоритм визначення чистого фінансового результату наведено в табл. 2.11 та Додатку Б.2.

Таблиця 2.11

**Формування доходів і витрат у Звіті про фінансові результати
(Звіті про сукупний дохід)**

Кореспондуючий рахунок обліку витрат (при закритті — кредит)		Рахунок 79 «Фінансові результати»		Кореспондуючий рахунок обліку доходів (при закритті — дебет)	
		Дебет	Кредит		
		(рядок розділу I звіту про фін результати (звіту про сукупний дохід))			
I		2		3	
90	«Собівартість реалізації»	2050	2000	«Доходи від реалізації»	70
92	«Адміністративні витрати»	2130	2120	«Інші операційні доходи»	71
93	«Витрати на збут»	2150	2200	«Дохід від участі в капіталі»	72
94	«Інші витрати операційної діяльності»	2180	2220	«Інші фінансові доходи»	73
95	«Фінансові витрати»	2250	2240	«Інші доходи»	74
96	«Втрати від участі в капіталі»	2255			
97	«Інші витрати»	2270			
98	«Податок на прибуток»	2300			

До категорій цього звіту відносяться витрати, доходи, збитки, прибуток.

Звіт про сукупний дохід складається на основі даних поточного бухгалтерського обліку, який базується на Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організації. Вказаний План рахунків містить три класи тимчасових рахунків бухгалтерського обліку, на яких відображають дані по доходах і результатах діяльності (7 клас), витрати по елементах (8 клас) і витрати діяльності (9 клас).

Всі облікові дані нагромаджуються і узагальнюються в Головній книзі або Оборотному балансі підприємства, а також в журналах ордерів і відомостях аналітичного обліку [36].

Оперограма формування Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) наведена в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Оперограма формування Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

№ п/п	Зміст робіт	Керівник	Головний бухгалтер	Бухгалтер	Бухгалтер з обліку доходів
1.	Формування загально-господарської інформації, яка є основою виникнення доходів				
2.	Оформлення первинної документації з обліку доходів				
3.	Складання накопичувальної відомості доходів за місяць				
4.	Записи в журнал-ордер				
5.	Занесення даних в головну книгу				
6.	Складання звітності				
7.	Заповнення статистичної звітності				
8.	Взаємозвірка даних синтетичного і аналітичного обліку з даними звітних форм				
9.	Затвердження форм звітності (оформлення підписів)				
10.	Здача форм звітності зовнішнім користувачам				

Звіт про сукупний дохід надає достовірне і повне уявлення про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства. Інформація, наведена у фінансовій звітності, вважається достовірною, якщо вона не містить помилок і перекручень, здатних вплинути на рішення користувачів звітності.

Підсумком складання звіту форми № 2-м та № 2-мс є визначення фінансового результату - чистого прибутку чи збитку за звітний період, який визначається розрахунково та має відповідати даним рахунку 79 «Фінансові результати».

Форми фінансової звітності (крім банків) та порядок їх заповнення будуть встановлені Міністерством фінансів України за погодженням з Державним комітетом статистики України.

Звітність - це завершальний етап бухгалтерського процесу, тому перед початком звітності проводиться велика підготовка.

Датою подання фінансової звітності є дата її фактичної передачі за належністю, а у разі надсилання поштою - датою отримання адресатом, вказується штамп комунікаційної компанії, що обслуговує адресата. Якщо дата звітності припадає на неробочий день, термін подання переноситься на перший робочий день після вихідного дня [40].

На основі переліку статей та фінансового змісту звіту про фінансові результати, ФГ «Матвіїка» організовує аналітичний облік фінансових результатів звітного року. Прибуток або збиток за звітний період визначається змістом окремих статей звіту. Слід зазначити, що взаємозв'язок між його показниками та розрахунками діаграм рахунків слід враховувати при складанні звіту про фінансові результати.

2.4. Взаємозв'язок форм фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва

Фінансова звітність компанії - це сукупність офіційних фінансових документів, що включає п'ять ключових відомостей: баланс; Звіт про фінансові результати (звіт про прибутки та збитки); Звіт про рух грошових коштів Звіт про зміну власного капіталу, Примітки до фінансової звітності [10].

Існує взаємозв'язок між різними типами звітування, які користувачі повинні розуміти. Ці взаємозв'язки дозволяють споживачам знати інформацію,

представлену у фінансовій звітності та примітках, окремо, але взаємопов'язано, що дає можливість всебічно зрозуміти діяльність підприємства та оцінити його фінансові результати.

Фінансова звітність малого підприємства є ключовим інструментом для відстеження його фінансового стану та діяльності. Ця звітність включає дві основні форми: баланс та звіт про фінансові результати (Рис. 2.6)

Баланс відображає фінансовий стан підприємства в певний момент часу, показуючи його активи (все, що володіє підприємство) та пасиви (все, що підприємство заборговане).

Звіт про фінансові результати показує прибутки та збитки підприємства протягом певного періоду часу.

Рис. 2.6. Основні форми фінансової звітності малого підприємства

Баланс вказує на розмір та структуру майна, зобов'язань та власного капіталу підприємства.

Звіт про фінансові результати включає витрати, виручку від продажу товарів чи послуг, операційний прибуток та інші доходи та витрати. Звіт про фінансові результати вказує на прибутковість підприємства.

Ці дві форми фінансової звітності взаємопов'язані та надають повний образ фінансового стану та результативності малого підприємства. Вони допомагають власникам та зацікавленим сторонам приймати управлінські рішення та оцінювати ефективність його діяльності.

Баланс бізнесу і звіт про фінансові результати взаємопов'язані в контексті малого підприємства. Баланс відображає фінансовий стан компанії в певний момент часу, представляючи її активи, пасиви і власний капітал.

Звіт про фінансові результати, з іншого боку, показує прибутки та збитки, здійснені компанією протягом певного періоду часу.

Інформація з цих документів може використовуватися разом для аналізу фінансової стійкості та ефективності підприємства. Наприклад, аналізуючи звіт про фінансові результати за кілька періодів і порівнюючи його з балансом, ви можете визначити, які активи допомагають генерувати прибуток, а які можуть

бути менш ефективними. Баланс і звіт про фінансові результати також необхідні для внутрішнього управління підприємством і взаємодії з зовнішніми стейкхолдерами, такими як інвестори, кредитори, і податкові органи. Разом ці документи створюють повну картину фінансового стану та діяльності підприємства [8].

Отже, співвідношення між балансом та звітом про фінансові результати є чистим прибутком / збитком. Наочне зображення взаємозв'язку між балансом та звітом про фінансові результати показано на рис. 2.7.

Рис. 2.7. Взаємозв'язок між Балансом та Звітом про фінансові результати

Підприємство може створити додатковий капітал або резерви із нерозподіленого прибутку, виправити минулі помилки, змінити облікову політику - у всіх цих випадках інтенсивність зміни нерозподіленого прибутку буде відрізнятися від суми чистого прибутку. Такі зміни відображаються у звіті про зміни власного капіталу.

Залишок грошових коштів на кінець періоду (баланс) - Залишок грошових коштів на початок періоду (баланс) = Чистий прибуток за період (звіт про фінансові результати) ± Коректування ± Зміни робочого капіталу (баланс) - Сплачені відсотки і податки ± Грошові потоки від інвестиційної діяльності ±

Грошові потоки від фінансової діяльності

Знання цих коефіцієнтів контролю, які важливі не тільки з аналітичної точки зору, але й контролю, допомагає краще зрозуміти структуру звітності, її структуру шляхом візуального контролю окремих показників та математичних взаємозв'язків між ними.

Важливою складовою методології комплексного аналізу фінансової звітності малого підприємства є розробка моделі обробки вхідної інформаційної бази. Ця модель є розумним поєднанням математичних, статистичних та аналітичних методів дослідження [1]. Перед проведенням

аналізу фінансової звітності суб'єкта малого підприємства юридичної особи пропонується здійснити її перевірку на предмет повноти та достовірності відображення в обліку господарських операцій. Слід відслідковувати весь цикл бухгалтерського обліку: від здійснення операції до складання фінансової звітності [3].

2.5. Складання фінансової звітності в умовах комп'ютерного середовища та забезпечення аналітичності її інформації

На складання звітності, як обов'язкової, так і управлінської, в умовах ведення паперового обліку витрачається досить багато часу.

Уся звітність, що надається користувачам при використанні програм комп'ютерного обліку, може бути розділена на три категорії (рис. 2.8).

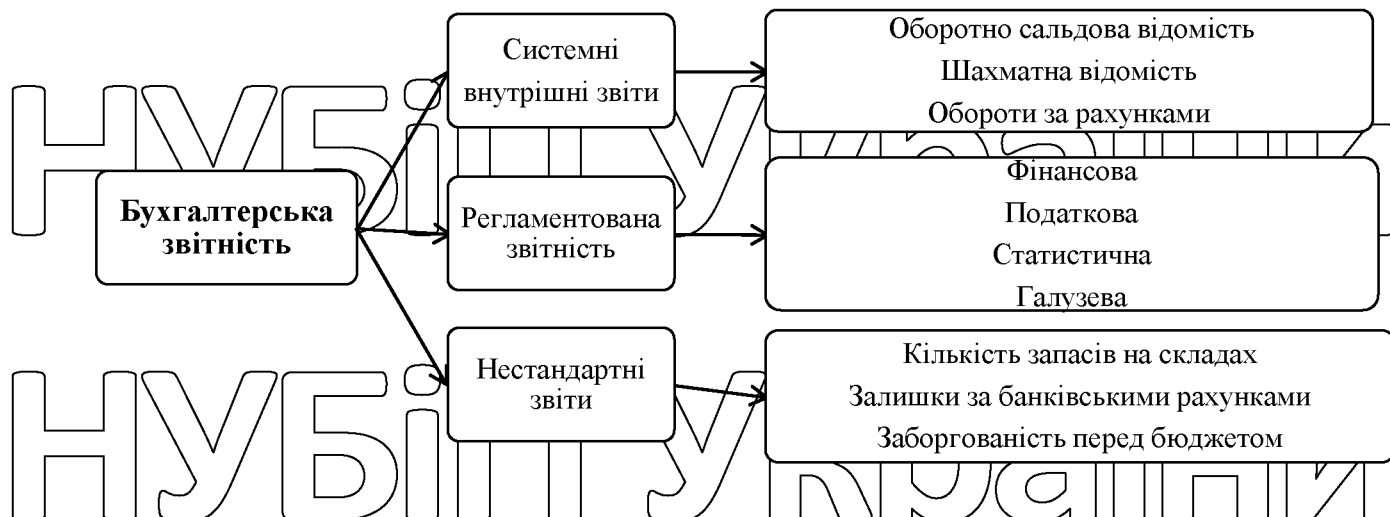

Рис. 2.8. Класи звітності, яка надається користувачам при використанні комп'ютерних програм бухгалтерського обліку

Досить часто підприємці часто не можуть вчасно отримати звіти, які є основними носіями інформації для прийняття управлінських рішень, на їх отримання витрачається значна кількість часу та зусиль облікових працівників.

Автоматизований облік відкрив перед обліковцями та керівниками доволі широкі можливості щодо оперативності та якості складання звітності [42].

На ринку інформаційних технологій лідируючі позиції традиційно займають бухгалтерські програми, які задовольняють потреби споживачів для створення різноманітних фінансових звітів та автоматичної перевірки звітів.

Сьогодні ринок бухгалтерського програмного забезпечення повністю відповідає потребам бухгалтерів у звітності. Про це свідчить вивчення загальних бухгалтерських програм щодо можливості складання всіх видів звітності на підприємстві (Табл. 2.12).

Як бачимо наявність конкретних звітів у програмі залежить від типу (розміру) бізнесу, для якого програма призначена. Хоча деякі програми дозволяють користувачеві створювати такі звіти за потреби. Усі інші типи

звітуння можна підготувати без жодних клопотів щодо програмних продуктів.

НУБІП УКРАЇНИ

Таблиця 2.12

Програми бухгалтерського обліку щодо можливості складання всіх видів звітності на підприємстві

№ п/п	Бухгалтерська програма	Можливості щодо складання звітності				Особливості програми
		3 Регламентована	4 Внутрішня системна	5 Нестандартна	6 Специфічна	
1	КІС «Галактика»	+	+	+	+	Існує окремий модуль для створення звітності
2	«1С:Бухгалтерія»	+	+	+	Ск*	Програмою передбачена можливість, крім використання вбудованих, за володіння мовою програмування «1С» створювати власні спеціалізовані звіти
3	Бухгалтерський комплекс «Грант-Учёт»	+	+	+	-	Існує окремий функціональний пакет «Зведений облік і звітність», який може функціонувати як автономно, так і у взаємозв'язку з іншими функціональними модулями, є функція контролю ведення інформації та отримання звітності
4	Система управління підприємством «Конкорд»	+	+	+	Ск*	Велика кількість спеціальних управлінських звітів дає змогу бухгалтеру задавати певні критерії вибірки та сортування даних, а також забезпечити виведення проміжних сум
5	BAS (БАС) Бухгалтерія	+	+	+	-	Дана програма являє собою аналог ПЗ «1С:Бухгалтерія». BAS Бухгалтерія дозволяє автоматизувати облік в організаціях, де паралельно здійснюється кілька видів діяльності і діють різні системи оподаткування. Продукт складається з технологічної платформи і прикладної частини (конфігурації), в якій налаштовані правила ведення обліку.

* Ск — у користувача є можливість самостійно створювати звітність.

Цікавою можливістю є також подання фінансової та податкової звітності зацікавленим користувачам в електронному вигляді - із застосуванням електронної пошти. В Україні вже був випадок, коли податкова адміністрація

НУБІП УКРАЇНИ

згідно з наказом ДПАУ № 581 вимагала подання окремих форм звітності на дискетах. Теоретично, передачу звітів в електронному вигляді в цьому разі можна було б здійснювати і через модем.

Тобто, підприємці та бухгалтери можуть відправити необхідну інформацію податківцям, не виходячи з офісу. Зрештою, так давно вже працюють у розвинутих країнах.

Як зазначається в більшості американських компаній використовують Internet для підтримки зв'язків з інвесторами і насамперед для подання не тільки податкової, а й фінансової звітності в електронній формі. Цьому сприяє і те, що

на екрані комп'ютера дані може бути подано в зручнішій для користувачів формі, наприклад, шляхом використання гіпертекстових документів побудованих із використанням Internet-технологій.

Програма M.E.Doc використовується на досліджуваному підприємстві ФГ "Матвіїха", має свої переваги та розкриває основні функції (Рис. 2.9, 2.10).

Рис. 2.9 Переваги програми застосування M.E.Doc для суб'єктів малого підприємництва

Модуль "Звітність" дозволяє здійснювати індивідуальний підбір форм залежно від форми та характеру податків компанії. Модуль автоматично заповнює деталі контролюючого органу, контролює точність заповнення форми та виконує автоматичні розрахунки.

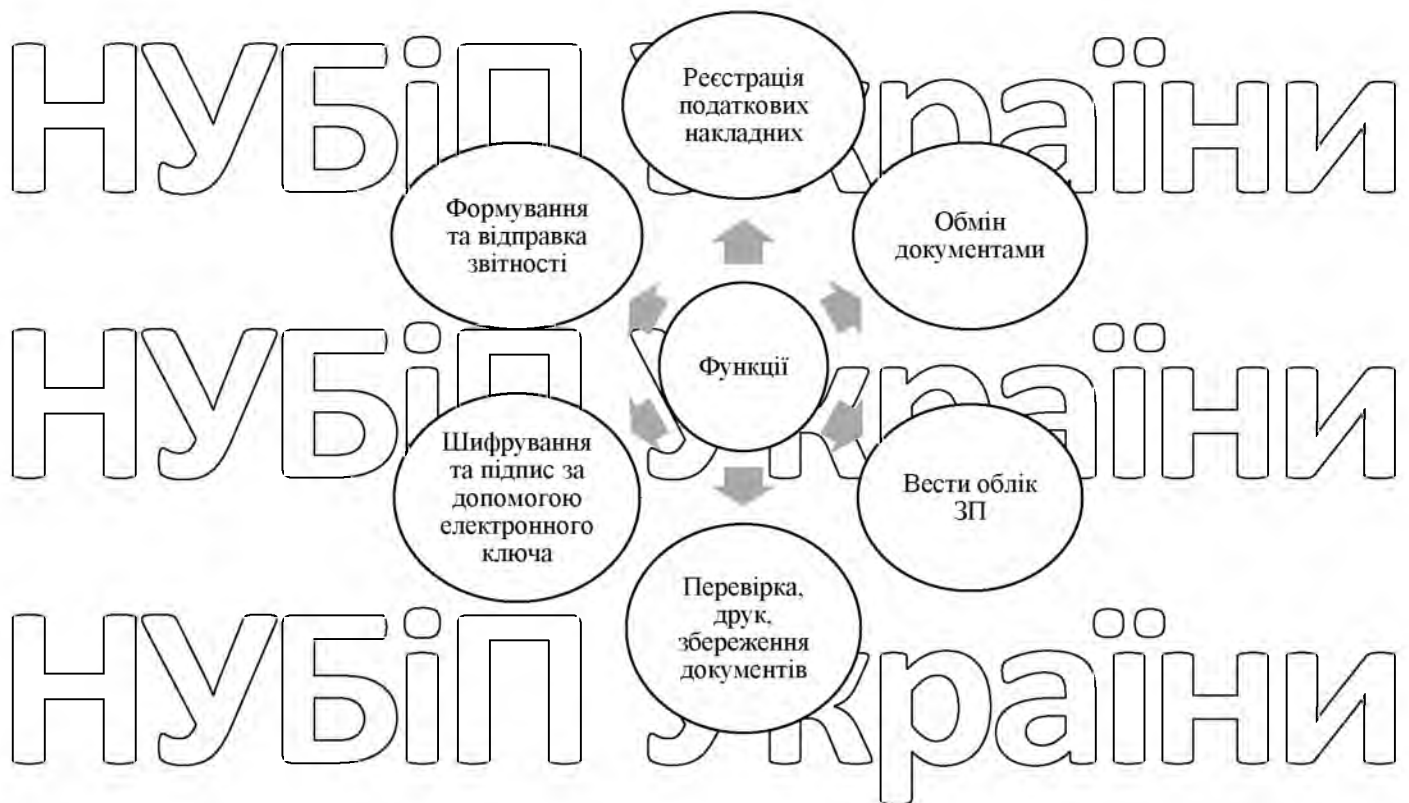

Рис. 2.10. Функції програми M.E.Doc

Недоліком звітів на веб-сайтах в Інтернеті є те, що їх можна легко змінити. Папір, авторитетну копію звіту неможливо настільки легко виправити.

У майбутньому публікація звітів в Інтернеті вплине на спосіб проведення аудитів та перерозподілить обов'язки між працівниками аудиторської фірми. Захоплюючою областю застосування Інтернет-технологій в аудитах є створення мережевої бази даних зразків і моделей фінансової звітності, яка надає аудитору прямий доступ до аудитів ділової звітності в режимі реального часу (онлайн).

У вересні 2017 року українська корпорація IT Enterprise запустила нову бухгалтерську програму «Master: Бухгалтерія». Це рішення спеціально розроблено для малого та середнього бізнесу. Майстер: Бухгалтерія розроблена для українського ринку, і її функціональність охоплює всі види операцій у малому та середньому бізнесі. Програма дозволяє працювати з усіма податковими системами, відстежуючи відразу необмежену кількість юридичних осіб.

Використання традиційних систем бухгалтерського обліку та звітності в сучасних ділових ситуаціях не є доцільним, оскільки система є громіздкою та трудомісткою, і стала неефективною та марною за дуже незначної кількості ділових операцій та обмежених функціональних послуг. Тому малому бізнесу важливо врахувати необхідність спрощення рахунків, а також заповнення коротких форм фінансової звітності, що дозволить їм більш ефективно аналізувати свою діяльність та приймати управлінські рішення. Ми вважаємо, що під час підготовки фінансової звітності через малий бізнес важливо застосовувати рішення керівництва щодо змісту інформації, наданої у звітності.

Основною відмінністю між пакетами фінансової звітності, розробленими для НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність", та НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" є зниження рівня розкриття та опису інформації. Реального спрощення організації ведення бухгалтерського обліку малого бізнесу та фінансової звітності не відбулося: зменшено кількість форм та статей звітності та створено інформацію про елементи звітності з використанням повного пакету блоків живлення.

В міжнародній практиці спрощення організації обліку відбулось на методологічному рівні шляхом зменшення кількості методів оцінки вибуття активів, обчислення процедур активів, зобов'язань, доходів та витрат. Цим рівнем бухгалтерського обліку було впроваджено на рівні методології. Існує підхід до створення форм фінансової звітності для фінансових установ, незалежно від їх розміру.

Впровадження автоматизованих систем і програм здійснення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності є вагомим фактором підвищення ефективності функціонування вітчизняних підприємств. При цьому підвищується безпека функціонування підприємств на основі більшої точності та неупередженості використовуваної інформації, значного скорочення їх витрат на обліково-аналітичні процеси. Проте через специфіку автоматизації й комп'ютеризації (під'єднання до більш глобальних мереж, використання типових програм) збільшується відкритість інформаційних

систем, зростають загрози комерційній таємниці, та ризики конкурентоспроможної діяльності загалом.

Проте, на сьогоднішній день, більшість українських підприємств для автоматизації обліку обирають саме новий продукт на ринку - BAS (БАС)

Бухгалтерію. Основне призначення даної розробки полягає у вирішенні комплексу питань, поставлених перед бухгалтерською службою організації.

BAS Бухгалтерія дозволяє автоматизувати облік в організаціях, де паралельно здійснюється кілька видів діяльності і діють різні системи оподаткування.

Програмний пакет "BAS Бухгалтерія" дозволяє ефективно працювати різним категоріям користувачів. Для прикладу, керівник підприємства може використовувати інструменти звітності, менеджери з продажу - виписувати рахунки, аналізувати залишки на складах, відстежувати оплати та заборгованості. Для адміністраторів також доступні зручні форми звітів

активності користувачів, налаштування переліку інформації, резервне копіювання і відновлення даних.

Висновки до розділу 2

Основною формою звітності є звіт про фінансовий стан, який показує активи підприємства, його зобов'язання та власний капітал на певну дату.

Також важливим для аналізу фінансового стану підприємства є звіт про фінансові результати діяльності підприємства (вичерпний звіт про доходи), який містить інформацію про доходи, витрати та фінансові результати підприємства.

Для суб'єктів малого підприємництва, до яких відноситься також ФГ «Матвіїха», та представництв іноземних суб'єктів встановлена скорочена за показниками фінансова звітність, їх звіт складається з Балансу (форма № 1-М) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-М).

Складанню фінансової звітності передують певна підготовча робота,

основними складовими якої є проведення інвентаризації активів та зобов'язань і закриття операційних рахунків.

На досліджуваному підприємстві ФГ «Матвіха» застосовується програма М.Е.Doc. Перевагами саме цього програмного продукту для автоматизації

бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва є максимальна автоматизація звітності та інших процесів документообігу в рамках однієї

програми, захищеність інформації завдяки шифруванню електронним цифровим підписом, контроль процесів документообігу на всіх етапах,

зручність і простота у використанні завдяки сучасному зрозумілому інтерфейсу, економія особистого часу і скорочення витрат підприємства,

впевненість у відповідності бланків всім вимогам чинного законодавства України та контролюючих органів за рахунок своєчасних оновлень програми.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

НАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

3.1. Методичні прийоми аналізу і внутрішнього контролю фінансової звітності

Система внутрішнього контролю направлена на забезпечення процесу формування достовірної фінансової звітності. Тільки опираючись на якісній та своєчасно отриманій інформації про наслідки виконання управлінських рішень, зовнішні та внутрішні користувачі можуть мати можливість зробити правильні висновки та прийняти відповідне рішення.

Виконання цього завдання можливо за наявності на підприємстві процедур планування, затвердження нормативів використання всіх видів ресурсів (норм витрат матеріалів, норм виробітку), використання методів оперативного управління і т.д. Таким чином, аудитор повинен спочатку ознайомитися з тим, які існують на підприємстві елементи внутрішнього контролю, направлені на виконання завдання ефективного використання ресурсів, а потім зробити оцінку з позицій їх надійності [25].

Внутрішній контроль на підприємстві повинен забезпечувати дотримання застосовуваних законів та нормативних актів (рис. 3.1).

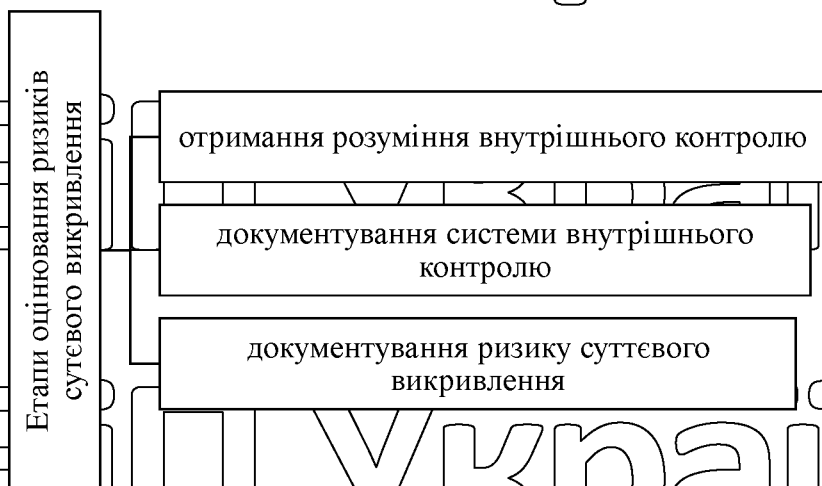

Рис. 3.1. Концептуальна схема оцінки ризиків суттєвого викривлення

На підставі вивчення особливостей бізнесу підприємства, досліджується наскільки внутрішній контроль забезпечує виконання вимог чинного законодавства, яке стосується господарської діяльності підприємства.

Методи, які використовуються системою внутрішнього контролю, спрямовані на реалізацію поставлених цілей та завдань. Перелік наведено на рис. 3.2.

Бухгалтерські методи (застосування плану рахунків і подвійний запис, проведення інвентаризації і документування господарських операцій, балансове узагальнення);

Управлінські методи (визначення центрів відповідальності та центрів виникнення витрат, нормування витрат);

Контрольно-ревізійні методи (перевірка документів, арифметичної точності розрахунків; вивчення дотримання правил обліку окремих господарських операцій, інвентаризація, усне опитування, затит і підтвердження тощо).

Рис. 3.2. Методи, які використовуються системою внутрішнього контролю

Система внутрішнього контролю вважатиметься ефективною, якщо вона зможе вчасно попередити виникнення недостовірної інформації і своєчасно виправити виявлену недостовірну інформацію [44].

Для оцінки ефективності системи внутрішнього контролю використовується так званий кумулятивний ефект позитивних і негативних сторін. Проте при оцінці системи внутрішнього контролю як ефективної аудиторі можуть встановити можливість ризику зловживань на конкретній ділянці. Ця перевірка здійснюється за допомогою процедур аудиту [55].

Перший рівень оцінки визначає завдання вивчення внутрішнього контролю за допомогою тестів, підтвердження їх через недовіру до системи внутрішнього аудиту (контролю) (Рис. 3.3).

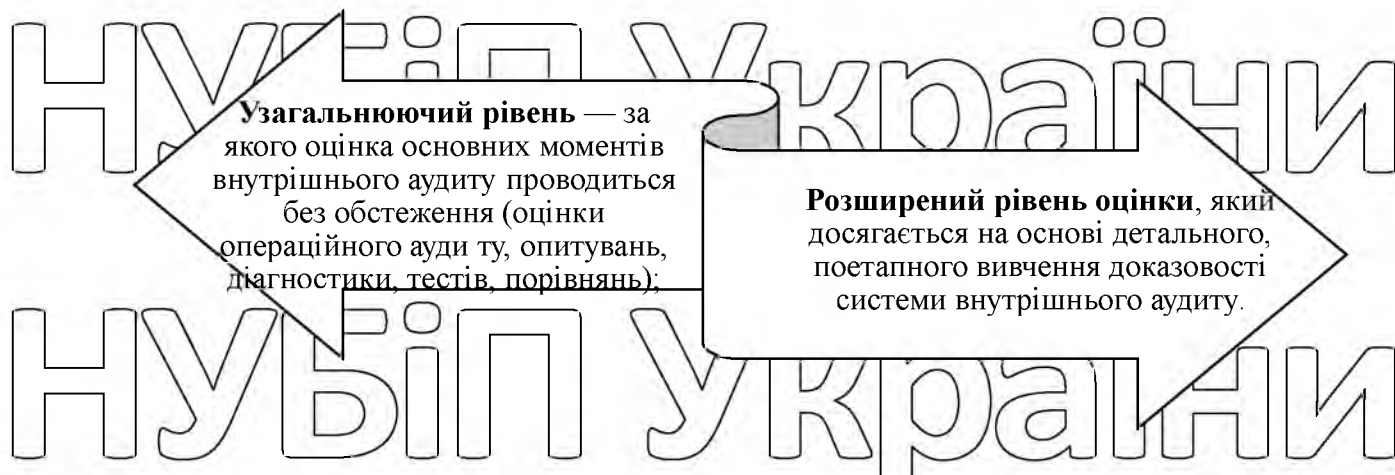

Рис. 3.3. Рівні оцінки системи внутрішнього аудиту

Другий рівень оцінки проводиться за допомогою тестування ефективності процедур внутрішнього аудиту і обмежується застосуванням тестів підтвердження.

Спеціальні прийоми внутрішнього контролю у залежності від об'єктів їх застосування поділяються на групи (Рис. 3.4).

- Процедури узгодженості (відповідності)

- – це тестування сильних сторін контролю, для оцінки системи внутрішнього контролю.

- Процедури підтвердження (незалежні)

- – це контроль окремих операцій, залишків на рахунках, а також перевірка даних обліку як основи достовірності фінансової звітності.

Рис. 3.4. Прийоми внутрішнього контролю

Методичні прийоми внутрішнього контролю поділяються на наступні групи (Рис. 3.5).

Прийоми фактичного та документального контролю тісно взаємопов'язані та взаємообумовлені. Саме цими прийомами керується аудитор при проведенні внутрішнього контролю фінансової звітності. З цього можемо зробити висновок, що при використанні прийому фактичного контролю перевірка закінчується тоді, коли вона доповнюється необхідною інформацією із відповідної економічної та технічної документації, а при використанні

документального контролю виникає потреба в додатковій інформації про фактичну наявність засобів [10].

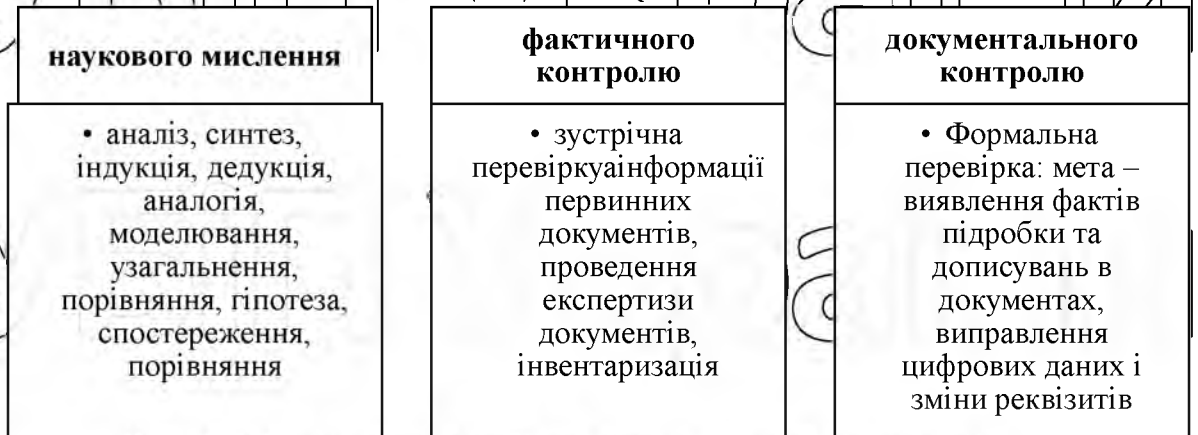

Рис. 3.5. Методичні прийоми внутрішнього контролю

Прийоми фактичного та документального контролю тісно взаємопов'язані та взаємообумовлені. Саме цими прийомами керується аудитор при проведенні внутрішнього контролю фінансової звітності. З цього можемо зробити висновок, що при використанні прийому фактичного контролю перевірка закінчується тоді, коли вона доповнюється необхідною інформацією із відповідної економічної та технічної документації, а при використанні документального контролю виникає потреба в додатковій інформації про фактичну наявність засобів [10].

За допомогою прийому документального контролю аудитор встановлює якість, реальність і достовірність документів, на підставі яких в бухгалтерському обліку відображаються операції і факти, правильність облікових записів та достовірність фінансової звітності. Прийоми документального контролю наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1
Прийоми документального контролю

Найменування	Мета
1	2
Формальна перевірка	передбачає встановлення повноти та правильності оформлення документів, заповнення реквізитів, які передбачені для даного типу документа, відповідність підписів осіб, які склали документ
Арифметична перевірка	визначення правильності підрахунків та виявлення відхилень, що приховані за неправильними арифметичними діями. Здійснюється шляхом перерахунку результатів таксування, загальних підсумків, узгодження нарахунків і утримань

Продовження таблиці 3.1

Нормативно-правова перевірка	встановлення відповідності здійснених операцій і фактів нормативним актам, інструкціям, стандартам, положенням державних органів влади та керівництва суб'єктів господарювання. Здійснюється тоді, коли у аудитора виникає сумнів щодо правильності та законності окремих операцій і подій
Експертна перевірка	надання правової, достовірної та об'єктивної оцінки на підставі наданих експерту матеріалів, правильного формування поставлених завдань. Здійснюється при вивченні документів, господарських операцій і фактів, якості виконаних робіт. Проводиться спеціалістами відповідних галузей знань за дорученням аудитора
Економічна перевірка	встановлення доцільності господарських операцій шляхом перевірки того, яку економічну вигоду вони приносять, чи були проведені економічно обгрунтовані розрахунки, до яких результатів призвела дана господарська операція
Зустрічна перевірка	виявлення фіктивних документів та фактично не здійснених операцій. Передбачає співставлення двох примірників одного й того ж документу, що знаходяться в різних підприємствах або підрозділах одного підприємства
Логічна перевірка	розрахунок логічних зв'язків між виробничими та фінансовими показниками, оперативне виявлення відхилень від законодавств, норм, стандартів. Перевірка проводиться за допомогою співставлення фактичних результатів з аналогічними або пов'язаними даними документів
Підтвердження	встановлення достовірності шляхом порівняння різних документів, в яких відображаються різні аспекти однієї і тієї ж або декількох взаємопов'язаних операцій

Отже, проаналізувавши методи аналізу та методи внутрішнього контролю фінансової звітності малого підприємства, можемо зробити висновок, що даний вид контролю є невід'ємною частиною успішного розвитку бізнесу.

Аналізуючи дані фінансової звітності внутрішні користувачі чітко розуміють позитивні та негативні фактори впливу на фінансовий результат та на підприємство в цілому. Користуючись методами внутрішнього контролю вони спроможні більш чітко та якісно аналізувати, а також удосконалювати внутрішні процеси.

Проте, науковці висловлюють різні погляди на методи аналізу і внутрішнього контролю на підприємстві. Деякі дослідники підкреслюють важливість використання кількісних методів, таких як фінансові показники та статистичні дані, для об'єктивного вимірювання ефективності. Інші науковці вказують на важливість якісних методів, таких як аудит і внутрішній аналіз процесів, які можуть забезпечити глибше розуміння проблем і можливостей. З точки зору внутрішнього контролю, багато науковців наголошують на важливості внутрішніх механізмів контролю, таких як внутрішній аудит і

стандарти управління якістю, які допомагають підтримувати відповідальність та ефективність на підприємстві. Інші науковці можуть висувати ідеї про нові підходи до внутрішнього контролю, такі як використання технологій штучного інтелекту для виявлення аномалій та ризиків у бізнес-процесах. Ці різноманітні точки зору відображають складність та важливість питання аналізу і внутрішнього контролю на підприємствах у сучасному бізнес-середовищі.

Я вважаю, що методичні прийоми аналізу та внутрішнього контролю є значною частиною ефективного управління будь-якою організацією чи проектом. Аналіз допомагає зрозуміти ситуацію, виявити проблеми та можливості, що є важливим для прийняття обґрунтованих рішень. Внутрішній контроль забезпечує відстеження виконання задач, дотримання стандартів та запобігання можливим помилкам. Ключовими складовими ефективних методичних прийомів аналізу є систематичний підхід, використання різноманітних інструментів (від SWOT-аналізу до детальних фінансових моделей) та уважне врахування контексту організації чи проекту. Щодо внутрішнього контролю, важливо встановити чіткі стандарти, визначити відповідальні області та забезпечити постійний моніторинг і звітність. Ці методичні прийоми не лише допомагають уникати ризиків і помилок, але й сприяють створенню стійкого фундаменту для подальшого розвитку та досягнення успіху.

3.2. Аналіз показників фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва для системи управління

Основною метою аналізу фінансових результатів є прибуток (включаючи баланс). Балансовий прибуток - це прибуток від реалізації товарної продукції (робіт, послуг), прибутку (збитків), втрати позареалізаційних доходів та збитків. Відповідний показник порівнюється з показником звітного періоду та в динаміці для визначення зміни показника та його тенденції.

Величина прибутку від реалізації залежить від багатьох факторів (Рис.

3.6).

Рис. 3.6. Фактори впливу на величину прибутку

Основною частиною балансового прибутку підприємства є прибуток, отриманий від реалізації товарної продукції (робіт, послуг). Він визначається як сума виручки від продажу товарів (робіт, послуг) та товарів, реалізованих за ринковою ціною (податок на додану вартість та акцизний збір) за ціною продажу.

Підготовка даних для виявлення впливу цих факторів вимагає безпосереднього розрахунку товару, отриманого в результаті продажу фактичного обсягу структури товару та асортименту продукції, але реалізованої за цінами базового періоду.

Відносні показники фінансових результатів діяльності бізнесу є рентабельними. Дані показники зображені на рис. 3.7.

Проведений аналіз фінансових результатів дає відповідь на найважливіше запитання куди вигідніше інвестувати кошти і які очікувати на них дивіденди.

Для цього було використано SWOT-аналіз [46] як пріоритетний метод оцінки позиції фермерського господарства, з огляду на вплив внутрішніх і зовнішніх чинників та з урахуванням їх сильних і слабких сторін. За допомогою SWOT-аналіз як інструменту стратегічного аналізу [47], ми виявили сильні і

слабкі сторони фермерського господарства «Матвіїха», визначили можливості їх розвитку і загрози їхньому існуванню (Додаток В.1). Для оптимізації процесу управління формуванням фінансового результату пропонуємо застосувати економетричне моделювання, а саме проста лінійна економетрична модель.

Розрахуємо її за допомогою методу найменших квадратів (Додаток В.2).

Рентабельність майна

Найбільш узагальнюючий показник, який визначають як відношення всього, або чистого, балансового прибутку до середньої вартості майна, що є у розпорядженні підприємства

Рентабельність виробничих фондів

Показник рентабельності виробничих фондів, що визначається як відношення балансового прибутку до середньої вартості основних виробничих фондів і матеріальних оборотних засобів

Рентабельність продукції

Показник, що визначають як відношення прибутку, одержаного від реалізації продукції, до її загального обсягу. Зміна рентабельності реалізованої продукції може оцінюватися за впливом факторів (зміна структури й асортименту реалізованої продукції та цін продажу).

Рис. 3.7. Показники рентабельності діяльності підприємства

Виходячи з розрахунку економетричної моделі можна зробити висновок:

якщо вільний член моделі $\hat{a}_0 \neq 0$, то прибуток фірми не є строго пропорційним до рівня власного капіталу, $\hat{a}_1 = -0,17$ показує, що граничне збільшення прибутку при зростанні власного капіталу на 1 ум.од. становить -0,17 ум.од.

Економічний бік діяльності підприємства відображує система показників, які дають економічну оцінку процесам та результатам цієї діяльності. Зокрема, аналіз облікової документації та фінансової звітності ФГ «Матвіїха» здійснювався за три останніх роки дозволив виявити наступне (табл. 3.2). За даними табл. 3.2 відмітимо, що в процесі діяльності підприємство зменшила темпи зростання та прибуток. Крім того, збільшилась кредиторська заборгованість на 1290,7 тис. грн. у 2022 р. Водночас ціна реалізованих товарів зросла на 867,2 тис. грн. У 2019 році порівняно з 2020 роком. Позитивним показниками є збільшення основних засобів збільшення

виробітку готової продукції та збільшення запасів.

Динаміка основних показників діяльності ФГ «Матвіїха»
за 2020-2022 роки

Таблиця 3.2

№ п/п	Показники	Роки			Відхилення 2022 р. до 2020 р. (+/-)
		2020 р.	2021 р.	2022 р.	
1	2	3	4	5	6
1.	Основні засоби (за первісною вартістю)	6856,5	9436,3	9644,0	2787,5
3.	Виробничі запаси	5987,2	9510,4	9713,7	3726,5
4.	Готова продукція	4511,0	6396,0	6015,0	1504
5.	Грошові кошти	420,2	1309,6	498,3	78,1
6.	Власний капітал	(14045,5)	(16250,5)	(18933,6)	4888,1
7.	Короткострокові кредити банку	1100,6	4000	2500,0	1400
8.	Нерозподлений прибуток	(12472,6)	(14677,6)	(17685,6)	-5213
9.	Кредиторська заборгованість	2376,0	6005,5	3666,7	1290,7
10	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	13229,0	16210,0	13675,0	446
11	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(7279,8)	(10866,0)	(8147,0)	867,2
12	Чистий прибуток (збиток)	5221,6	3008,0	2205,0	-3016,6

Набір показників, що вказують на фінансовий стан підприємства, що відображає процес формування та використання його фінансових ресурсів. У ринковій економіці фінансовий стан підприємства фактично відображає кінцевий результат його діяльності [36].

Розглянемо ознаки «позитивного» Звіту про фінансовий стан (Рис. 3.8).

темпи приросту оборотних активів вищі, ніж темпи приросту необоротних активів

власний капітал підприємства перевищує позиковий і темпи його росту вищі, ніж темпи росту позикового капіталу

темпи приросту дебіторської та кредиторської заборгованості є приблизно однаковими ; частка власних засобів в оборотних активах повинна бути більше 10 %.

валюта Звіту про фінансовий стан в кінці звітної періоду збільшилась в порівнянні з початком

Рис. 3.8. Ознаки «позитивного» Звіту про фінансовий стан

Проаналізовано фінансовий стан протягом 2020-2022 років на основі загальноовизнаних процедур і відобразимо розрахунки на основі фінансової звітності (Табл. 3.3 та Табл. 3.4).

Таблиця 3.3

Показники ліквідності ФГ “Матвіїха” за 2020-2022 роки

№ п/п	Показники	Роки			Абсолютне відхилення 2022 до 2020 (+/-)
		2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6
1	Величина власного капіталу	(14045,5)	(16250,5)	(18933,6)	4888,1
2	Коефіцієнт покриття загальний	3,18	2,05	3,31	0,13
4	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,66	0,47	0,66	0
5	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	0,18	0,22	0,14	-0,04
6	Частка оборотних коштів у активах	46,01	55,38	53,7	7,69
7	Частка запасів у оборотних активах	79,23	77,15	80,04	0,81

Показниками та факторами належного фінансового стану підприємства зокрема можуть бути: стабільна платоспроможність, ефективне використання капіталу, своєчасна організація розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів.

Високий рівень ліквідності характерний для активів, що належать до першої групи. Перехід до наступної групи поступово зменшується, ліквідність досягає найнижчого рівня в четвертій групі активів.

Найпоширеніші показники комплексної оцінки фінансового стану підприємства включають прибуток та показники прибутку. Важливо проаналізувати структуру доходів компанії та взаємозв'язок між прибутком та прибутком.

Ці таблиці вказують на невисокий ризик діяльності підприємства. Відношення поточної до абсолютної ліквідності та платоспроможності значні, що свідчить про високий рівень платоспроможності. Підприємство має велику частку запасів у 2020-2022 роках, що свідчить про наявність залишків запасів, рівень яких повинен бути економічно обґрунтованим. Загальне відомо, що умовою та гарантією виживання та розвитку будь-якого підприємства як бізнес-

процесу є його фінансова стійкість.

Таблиця 3.4

Показники фінансової стійкості ФГ "Матвіха" за 2020-2022 роки

№ п/п	Показники	Роки			Абсолютне відхилення
		2020	2021	2022	
1.	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,42	0,43	0,46	0,01
2.	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,85	0,73	0,84	-0,01
3.	Коефіцієнт фінансової залежності	1,17	1,37	1,19	0,02
4.	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,14	0,27	0,16	0,02

Аналіз показників свідчить про велику ступінь концентрації власного капіталу. Водночас, коефіцієнти концентрації залученого капіталу низькі в 2020 році – 0,14, а в 2019 році – 0,16.

Отже, показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли переконатись, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про продовження або встановлення таких відносин з підприємством.

На нашу думку, аналіз показників фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва є важливою складовою системи управління, оскільки він надає детальну інформацію про фінансовий стан підприємства. Цей аналіз дозволяє визначити сильні та слабкі сторони бізнесу, виявити тенденції у фінансових показниках та приймати обгрунтовані управлінські рішення. Зокрема, він може вказати на нестабільність у фінансовому забезпеченні, проблеми з ліквідністю чи рентабельністю. Основна перевага аналізу фінансової звітності полягає в тому, що він надає об'єктивні дані, на основі яких можна розробити ефективні стратегії управління підприємством та забезпечити його стійкий розвиток.

3.3. Внутрішній контроль фінансової звітності суб'єкта малого підприємства

Однією з найнеобхідніших умов стабільного та ефективного функціонування суб'єктів господарювання є проведення на підприємствах внутрішнього контролю (Рис. 3.9).

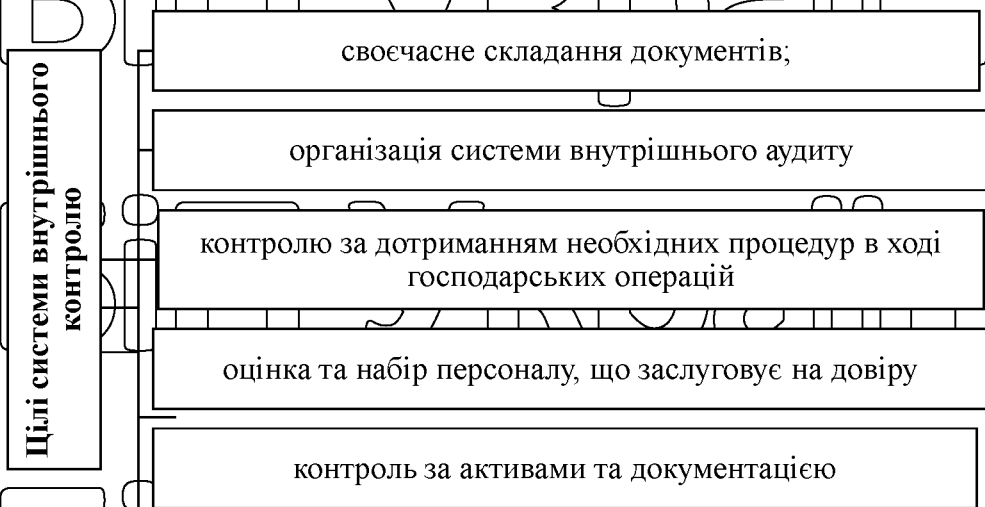

Рис. 3.9. Цілі системи внутрішнього контролю

Внутрішній контроль фінансових результатів підприємства здійснюється з метою знаходження шляхів ефективного управління підприємством, резервів для підвищення фінансових результатів господарюючого суб'єкта і, як наслідок, виконання основної мети фінансового менеджменту – підвищення добробуту власників підприємства [17]. Тому аизначемо основні завдання внутрішнього контролю (Рис. 3.10).

Рис. 3.10. Завдання внутрішнього контролю

Контроль фінансових результатів повинен охоплювати моніторинг всієї діяльності підприємства, адже кожна дія, кожна здійснена господарська операція прямо чи опосередковано впливає на кінцевий результат господарювання.

Саме тому лише для повного та ефективного контролю фінансових результатів недостатнім буде лише проконтролювати правильність обчислення прибутку (збитку), який отримало підприємство за певний період [7]. Отже, розглянемо проблемні питання в організації внутрішнього контролю (рис. 3.11).

Рис. 3.11. Проблемні питання в організації внутрішнього контролю

фінансових результатів на підприємстві

Невирішеність даних питань у сфері внутрішнього контролю фінансових результатів впливає на організаційно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку господарської діяльності. Це, в свою чергу, призводить до формування недостовірної та неповної інформації для прийняття управлінських рішень.

Контроль фінансових результатів повинен охоплювати всі етапи господарювання, всі цикли діяльності і не може існувати окремо від контролю всієї діяльності підприємства. Це забезпечить перевірку облікової інформації на всіх етапах облікового циклу підприємства, надати оперативну інформацію про доходи, витрати та фінансові результати.

Встановлена система внутрішнього контролю фінансових результатів передбачає здійснення попереднього, поточного та наступного контролю (Рис 3.12).

Рис. 3.12. Система внутрішнього контролю фінансових результатів підприємств

Що стосується механізму внутрішнього контролю фінансових результатів, то він повинен базуватися на застосуванні механізму перевірки та контролю на етапах формування в обліку показників доходів і витрат від важливих та інших видів діяльності. Точність розрахунку податку на прибуток та чистого прибутку.

Запропонований методика проведення внутрішнього контролю фінансових результатів наведена на (Рис 3.13).

У робочій документації суб'єкта контролю слід відображати за кожним із напрямів перевірки таку інформацію: методику проведення перевірки, проведені під час перевірки тести, сформульовані висновки та пропозиції для прийняття рішень за результатами перевірки, прийняті рішення [33].

Напрями контролю	Зміст контролю
Рахунки бухгалтерського обліку, що мають перевірятися	В ході визначення правильності та обґрунтованості обліку доходів перевірці підлягають кредитові обороти по рахунку 70 «Дохід від реалізації» з відповідними кореспондуючими рахунками. При аналогічній перевірці обліку витрат перевірці підлягають дебетові обороти по рахунку 90 «Собівартість реалізації» з кореспондуючими рахунками
Перевірка документального підтвердження	Наявність відповідним чином оформлених договорів, таких первинних документів, як рахунок-фактура, видаткова накладна, податкова накладна, товарно-транспортна накладна
Дотримання вимог облікової політики	1. Методи оцінки сировини та матеріалів для визначення розміру матеріальних витрат. 2. Умови визнання та критерії оцінки доходу від надання і виконання робіт та послуг на дату складання балансу. 3. Порядок списання доходів і витрат на фінансовий результат. 4. Критерії визнання витрат. 5. Порядок віднесення збитків на майбутні періоди
Перевірка правильності визначення фінансового результату на рахунках бухгалтерського обліку	Полягає в перевірці розрахунку фінансового результату, з врахуванням отриманих доходів, понесених витрат та нарахованого податку на прибуток на рахунку бухгалтерського обліку

Рис 3.13. Методика внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві

Вважаємо за доцільним, застосовувати такий робочий документ суб'єкта контролю як таблиця визначення достовірності показників Звіту про фінансові результати (Додаток В. 3) та Скоригований звіт про фінансові результати (Додаток В. 4). Звіт є робочим документом, оскільки суб'єкт контролю може постійно вносити в доповнення.

При перевірці господарських операцій пов'язаних з отриманням доходів та понесенням витрат, правильності їх формування, оцінки та відображення пропонуємо складати такі робочі документи як Відомість обліку отриманих доходів (Додаток В. 5) та Відомість обліку понесених витрат (Додаток В. 6).

У випадку виявлення відхилень в обліку доходів та витрат підприємства від вимог чинного законодавства доцільно складати також відомості виявлених відхилень.

Науковці вивчають внутрішній контроль фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва з метою забезпечення надійності і достовірності фінансової інформації. Вони вказують на важливість внутрішнього контролю у процесі складання фінансових звітів, оскільки це сприяє уникненню помилок, зловживань та шахрайства. Ефективний внутрішній контроль допомагає підприємствам вчасно виявляти та вирішувати фінансові проблеми, підвищує довіру зацікавлених сторін і сприяє стійкості бізнесу на ринку.

На нашу думку, внутрішній контроль фінансової звітності є надзвичайно важливим для суб'єктів малого підприємництва. Він забезпечує надійність та точність фінансової інформації, що є основою для прийняття рішень. Ефективний внутрішній контроль допомагає уникнути фінансових злочинів та помилок, покращує довіру стейкхолдерів та сприяє стабільному розвитку бізнесу. Важливо вдосконалювати цей процес і впроваджувати сучасні методи, щоб забезпечити найвищий ступінь достовірності фінансової звітності.

3.4. Узагальнення матеріалів аналізу та внутрішнього контролю для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації фінансових результатів діяльності підприємства

Ми вважаємо, що внутрішній контроль, крім процесу перевірки функціональної діяльності суб'єкту господарювання, повинен також включати надання пропозицій керівництву підприємства щодо ефективного використання всіх наявних ресурсів, а також розробку оптимальних, дієвих, результативних управлінських рішень.

В наукових працях вчених контроль фінансових результатів досліджується в з точки зору причин подолання фінансових наслідків (Рис.

3.14).

Покращена підтримка інформації внутрішнього контролю (розроблена концепція створення єдиної інформаційної системи внутрішнього контролю на основі інтеграції бухгалтерського обліку, використання корпоративних інформаційних систем як інформаційної бази для внутрішнього контролю фінансових результатів)

Моніторинг фінансових результатів та своєчасне їх усунення за допомогою бухгалтерського обліку, звітності про активи, зобов'язання, систему ціноутворення для зменшення шансів на навмисні та ненавмисні помилки в бухгалтерському обліку та звітності

Пропозиції щодо алгоритмів системи внутрішнього контролю фінансових результатів, що включають перевірку точності відображення фінансових результатів в бухгалтерському обліку, надійності розрахунків податку на прибуток

Рис. 3.14. Причини подолання фінансових наслідків

З метою вдосконалення організації систем внутрішнього контролю за фінансовими результатами діяльності підприємства ми визначили суперечливі питання, які потребують подальших досліджень та обґрунтування (Рис. 3.15).

1) забезпечення внутрішнього контролю фінансових результатів через визначення суб'єктів, об'єктів, завдань та особливостей інформаційного забезпечення;

2) визначення факторів, які впливають на побудову системи внутрішнього контролю фінансових результатів.

Рис. 3.15. Проблеми при контролі фінансових результатів

Важливим кроком у вирішенні цих питань є розробка механізму внутрішнього контролю за фінансовими результатами.

Управлінські звіти призначені, як правило, для внутрішнього користувача, але можуть бути цікаві й інвесторам. На основі таких звітів керівники приймають управлінські рішення. Саме тому склад і форма управлінської фінансової звітності безпосередньо залежать від вибраної стратегії підприємства.

Доцільно застосовувати основні прийоми аналізу: горизонтальний (часовий) аналіз; вертикальний (структурний) аналіз; трендовий аналіз.

При проведенні внутрішнього контролю широко апробовані різні методи і прийоми. Вони застосовуються суб'єктом контролю при проведенні перевірки і залежать від об'єктів дослідження, але як і в кожній галузі знань, застосовуються відповідні загальнонаукові та специфічні методичні прийоми.

При проведенні контролю звіту про фінансових результатів доцільно використовувати такі процедури: перевірка обсягів реалізації активів та визнання доходів і витрат звітного періоду; перевірка правильності

класифікації та оцінки доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі видів діяльності клієнта; перевірка правомірності відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат; порядок їх відображення у звіті про фінансові результати; аналіз структури доходів та витрат з метою визначення ефективності діяльності клієнта; контроль за правильністю визначення та відображення у звіті про фінансові результати податку на прибуток [29].

Керуючись стандартними звітними формами, головний бухгалтер формує таку управлінську звітність, у якій детально розкриті значущі для підприємства статті, до якої додані аналітичні розшифровки, щоб можна було розрахувати встановлені в стратегічному плані розвитку підприємства фінансові показники. Разом з тим неістотні (незначущі зі стратегічного погляду) статті він може укрупнити. Приймаючи таке рішення, бухгалтер (фінансист) спирається на свою професійну думку [44].

На жаль, господарство ФГ «Матвіїха» не приділяє достатньої уваги внутрішньому контролю, та управлінській звітності відповідно. Проте, слід розглянути, позитивний вплив даної звітності на фінансові показники та на діяльність підприємства в цілому.

Розглянемо ефективність управлінської звітності на прикладі одного з найважливіших показників ефективної роботи підприємства, а саме на прирості власного капіталу. Наведемо приклад річного фінансового управлінського

звіту для власника досліджуваного господарства, побудованого на базі стандартних фінансових звітів підприємства за формами № 1 та № 2.

Затверджені форми такого Звіту не існують, підприємства розробляють її самостійно, під свої потреби. Розглянемо особливості даного Звіту.

Перш за все, слід відзначити, що балансові статті повинні бути розташовані в ній так, щоб їх результат (підсумок) відображав значення власного капіталу. Значення отриманого фінансового результату – як складової власного капіталу – «упроваджене» у Звіт зі стандартної форми 2. Це значення

показує, за рахунок чого підприємство отримало прибуток або збиток. Таким

чином, об'єднання двох форм звітності дає можливість бухгалтерові сформулювати звіт з акцентом на ключовий показник.

Якщо скласти такий звіт за декілька періодів, буде помітно динаміку розміру власного капіталу. На практиці власники підприємства встановлюють цільовий показник приросту власного капіталу за рік.

Розглянемо дієвість даної форми Звіту за показниками ФГ «Матвіха».

Наприклад, за підсумками 2021 року розмір власний капітал на підприємстві становить 4,761 млн. грн. На 2022 рік був установлений цільовий

показник приросту: $BK_{2022} = 1,6 \times BK_{2021}$, тобто 7,6176 млн. грн. За фактом

розмір BK за 2022 рік становить 2,693 млн грн., тобто $0,56 \times BK_{2021}$. Цільовий показник 7,6176 млн грн. не був досягнутий.

В такій ситуації необхідно з'ясувати причини, чому не досягнутий цільовий показник. Для цього потрібно проаналізувати показники наведеного в

Додатку В.7 річного звіту з розшифровками доходів і витрат, деталізацією структури активів, а також провести аналіз грошових потоків виходячи зі звіту

про рух коштів; запропонувати альтернативні варіанти вкладення капіталу (наприклад, придбання низькоризикових цінних паперів з прибутковістю не

нижче від процентної ставки, зіставну з цільовим показником зростання власного капіталу, депозити, інвестиції в інший бізнес).

Після складання річного звіту, для прийняття правильних рішень, пов'язаних з реалізацією стратегії компанії на наступний звітний рік, слід

провести SWOT-аналіз (Додаток В.1), який допоможе виявити: сильні та слабкі сторони в господарській діяльності компанії (внутрішні чинники); перспективи і загрози (зовнішні чинники).

Контроль фінансових результатів охоплює всі стадії управління, всі етапи діяльності і не може бути окремим від контролю всієї діяльності підприємства.

У світовій економічній практиці існує приказка: "На всіх рівнях організації повинен бути внутрішній контроль, оскільки делегувати контроль неможливо" [51].

Отже, механізм внутрішнього контролю фінансових результатів повинен забезпечувати здійснення попереднього, поточного та подальшого контролю, що забезпечить перевірку бухгалтерської інформації на всіх етапах бухгалтерського циклу підприємства, виручки, витрат. І надати оперативну інформацію про фінансові результати.

Організація системи внутрішнього контролю за фінансовими результатами є важливою передумовою ефективної профілактики та своєчасного виявлення та усунення помилок та відхилень у підприємницькій діяльності, що покращить результати діяльності економічних установ.

Найбільш обґрунтовані та ефективні фінансові результати Система внутрішнього контролю повинна бути поділена на три фази - попередній, поточний та наступний контроль, що сприятиме посиленню процесу моніторингу фінансових результатів, а також фактичних та виїзних витрат та доходів. Здійснить подальший процес контролю.

Завершальним етапом внутрішнього контролю є оформлення та представлення результатів внутрішнього господарського контролю користувачам інформації, які приймають відповідні управлінські рішення щодо виправлення відхилень та контроль за виконанням даних рішень.

Після систематизації матеріалів контролю контролер складає розділ акта перевірки, у якому викладає суть виявлених ним порушень і недоліків за напрямками контролю.

Разом з тим, результати здійснення внутрішньогосподарського контролю або надання консультації повинні бути подані у певних звітних документах у вигляді звітів, таблиць, актів, довідок, висновків, рекомендацій щодо вирішення завдань, в яких вказується об'єкт внутрішньогосподарського контролю, особа, яка здійснювала внутрішньогосподарський контроль, виявлені відхилення або порушення, рекомендації щодо усунення відхилень, оцінка причини відхилень (помилка чи шахрайство) та відповідальні особи за виникнення відхилень.

Висновки до розділу 3

Необхідно відмітити, що показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли переконатись, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про продовження або встановлення таких відносин з підприємством.

Внутрішній контроль фінансових результатів повинен охоплювати всі етапи господарювання, всі цикли діяльності і не може існувати окремо від контролю всієї діяльності підприємства. Це забезпечить перевірку облікової інформації на всіх етапах облікового циклу підприємства, надати оперативну інформацію про доходи, витрати та фінансові результати. Встановлена система внутрішнього контролю фінансових результатів передбачає здійснення попереднього, поточного та наступного контролю.

Отже, механізм внутрішнього контролю фінансових результатів повинен забезпечувати здійснення попереднього, поточного та подальшого контролю, що забезпечить перевірку бухгалтерської інформації на всіх етапах бухгалтерського циклу підприємства, виручки, витрат. І надати оперативну інформацію про фінансові результати

ВИСНОВКИ

НУБІП України

Вивчення теоретичних та практичних принципів методів звітності для контролю та аналізу фінансових результатів та їх показників дозволяє зробити наступні висновки:

наступні висновки:

НУБІП України

1. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Кожен здійснює підприємницьку діяльність, результатом якої є використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Заключним кроком підприємства є визначення кінцевих фінансових результатів;

НУБІП України

2. На досліджуваному підприємстві ФГ «Матвіїха» важливо врахувати необхідність спрощення рахунків, а також заповнення коротких форм фінансової звітності, що дозволить їм більш ефективно аналізувати свою діяльність та приймати управлінські рішення;

НУБІП України

3. У структурі сільськогосподарських угідь досліджуваного господарства спостерігаються несуттєві зміни. Площа сільськогосподарських угідь у 2021 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 29,1 га або на 3,75 %.

Це свідчить про те, що господарство протягом трьох років не змогло зберегти всіх своїх пайовиків тому, що цього важко досягти в умовах сильної конкуренції та в після кризовий період;

НУБІП України

4. На ФГ «Матвіїха» відбулося збільшення працівників з 21 чоловік у 2020 році до 24 чоловік у 2022 році призвело до зменшення на 1 чоловік с. г. угідь на 5,89 га. Це було спричинено тим що підприємство набирало нових працівників, але втрачало пайовиків;

НУБІП України

5. За досліджуваний період підприємство збільшило виробництво та реалізацію продукції тваринництва і за 2020-2022 роки виробництво продукції рослинництва зменшилось на 1%, тоді як продукції тваринництва збільшилось на 96%;

НУБІП України

6. Для фермерського господарства «Матвіїха» відповідно до НП(С)БО 25 "Спрощена фінансова звітність", встановлена скорочена за показниками

фінансова звітність, яка складається у тисячах гривень з одним десятковим знаком. Фінансову звітність на господарстві заповнюють на основі реєстрів бухгалтерського обліку, оборотів та залишків по рахунках. Показники річної фінансової звітності обов'язково мають підтверджуватися проведенням інвентаризації активів та зобов'язань підприємства;

7. Для суб'єктів малого підприємництва, до яких відноситься також ФГ «Матвіїха», та представництв іноземних суб'єктів встановлена скорочена за показниками фінансова звітність, їх звіт складається з Балансу (форма № 1-М) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-М);

8. Чистий дохід на підприємстві у 2021 році становив 13229,00 тис. грн. а у 2020 році 13947,00 тис. грн. що на 5,43% рази більше ніж у 2020 році. Хоча чистий дохід зріс, рівень рентабельності зменшився, це спричинено зменшенням кількості земель та збільшенням витрат;

9. Крім того, збільшилась кредиторська заборгованість на 1290,7 тис. грн. у 2021 році. Водночас ціна реалізованих товарів зростає на 867,2 тис. грн. У 2021 році порівняно з 2020 роком. Позитивними показниками є збільшення основних засобів збільшення виробітку готової продукції та збільшення запасів;

10. Показники фінансової звітності на ФГ «Матвіїха» за 2020-2021 роки вказують на невисокий ризик діяльності підприємства. Відношення поточної до абсолютної ліквідності та платоспроможності значні, що свідчить про високий рівень платоспроможності;

11. Аналіз показників фінансової стійкості на ФГ «Матвіїха» свідчить про велику ступінь концентрації власного капіталу. Водночас, коефіцієнти концентрації залученого капіталу низькі в 2020 році – 0,14, а в 2021 році – 0,16;

12. На підставі аналізу показників фінансового стану ФГ «Матвіїха» за 2020-2021 роки, можна зробити висновок про стабільність фінансового стану підприємства та можливість функціонувати як суб'єкт господарювання;

13. Також можна зробити висновок про те, що за досліджуваний період підприємство збільшило виробництво та реалізацію продукції тваринництва і за

2020-2022 роки виробництво продукції рослинництва зменшилось на 1%, тоді як продукції тваринництва збільшилось на 96%.

14. За допомогою SWOT-аналіз як інструменту стратегічного аналізу, ми виявили сильні і слабкі сторони фермерського господарства «Матвіїха», визначили можливості їх розвитку і загрози їхньому існуванню;

15. Що стосується механізму внутрішнього контролю фінансових результатів на ФГ «Матвіїха», то він повинен базуватися на застосуванні механізму перевірки та контролю на етапах формування в обліку показників доходів і витрат від важливих та інших видів діяльності. Точність розрахунку податку на прибуток та чистого прибутку.

Отже, ФГ «Матвіїха» необхідно вдосконалити ведення та складання управлінської бухгалтерської звітності. Також варто покращити проведення внутрішнього контролю на підприємстві, адже саме ці чинники дозволяють більше систематизувати облік, контролювати виробничі процеси, та, відповідно, виділяють проблемні ділянки бізнеспроцесу, що є фундаментом для детального аналізу та впровадження покращень, а в майбутньому розвитку та розширенню господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановська Т.В. Сутність аналітичних процедур в аудиті через призму економічного аналізу. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Науковий журнал. Серія: Економічні науки*. Житомир, 2010. Вип. 4(54). С. 11-16.
2. Бондар В.І., Шевчук К.В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами українських підприємств. *Збірник тез доповідей V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів»* (20 березня 2020 р.). Київ: НУБіП України, 2020. С. 75-78.
3. Бондар В.І., Гуренко Т.О. Складання фінансової звітності малого підприємства у воєнний час. *Збірник тез доповідей всеукр. студ. наук.-практ. онлайн-конф. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз: виклики та загрози в умовах воєнного стану»* (25 березня 2023 р.). Київ: НУБіП України, с. 21-24.
4. Борисейко Ю.В. Перевірка доходів підприємства: особливості організації аудиту. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1(13). С. 92-96.
5. Бруханський Р.Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно-орієнтованої системи бухгалтерського обліку. *Вісник ЖІТУ*. 2014. Випуск 1. С. 163-169.
6. Бутинець М.А. Аудит, ревізія підприємницької діяльності: навч. посіб. Житомир: Освіта, 2011. 415 с.
7. Боннарєнко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. Посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. С. 488. URL: http://books.zntu.edu.ua/book_info.pl?id=145914 (дата звернення 14.04.2023).
8. Германчук Т., Лозопька К. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень. *Сучасні проблеми перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки*. Міжнародний

збірник наукових праць. Випуск 3 (15). Ч. 1. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. С. 115-120.

9. Гуренко Т.О. Фінансова і нефінансова звітність, їх взаємозв'язок. *Розвиток науки в XXI столітті*. Ч. 2. Харків: РПЦ «Знання», 2016. 164 с. (С. 32-38).

10. Гуцаленко Л.В. Методологічні аспекти обліку формування та узагальнення результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2010. № 9. С. 70-74.

11. Гуцаленко Л.В. Контроль в системі управління. *Облік і фінанси*. 2019, № 1(83), С. 5-10. URL: <http://www.asi.org.ua/ua/article/628/> (дата звернення 14.04.2023).

12. Даньків Й.Я., Шенеря Я.В., Фінансова звітність в інформаційному забезпеченні управлінських рішень. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* Тернопіль. 2015. С. 190-191.

13. Дерев'яко С.І., Полякова Н.В. Міжнародний досвід відображення доходів в обліку та фінансовій звітності. *Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки*. Випуск 4(12). Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. С. 92-97.

14. Дерев'яко С.І., Приходько Т.В. Бухгалтерський баланс як основна форма фінансової звітності. *Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки*. Випуск 1(5). Частина 2. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2015. С. 84-91.

15. Дідоренко Т., Паряк С. Проблемні аспекти інноваційного розвитку економіки вітчизняних підприємств. *Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку*. Тернопіль: Крова, 2017. С. 153-155.

16. Дорогань Л.О. Основні напрями оцінки фінансових результатів аграрних підприємств. *Фінанси України*. 2011. № 2. С. 105-108.

17. Інструкція про застосування плану рахунків, активів капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. Наказом

Міністерства фін. України від 30 лист. 1999 № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 30.03.2023)

18. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. Тернопіль: Центр навчальної літератури, 2010. 224 с.

19. Лахтінова Л.А. Поняття категорії «витрати» відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. *Фінанси України*. 2013. №8. С. 68–74.

20. Мельянова Л.В. Міжнародна практика складання балансу. *Збірник праць. Міжнародної науково-практичної конференції «Експортна політика України в умовах глобальних продовольчих та фінансово-економічних викликів» (20-21 жовтня 2016)* Київ: НУБіП України 2016. С. 44-50.

21. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: затв. Наказом Міністерства фін. України від 29 груд. 2000 р. № 356. URL: <http://www.uazakon.com/big/text574/pg1.htm> (дата звернення: 27.03.2023).

22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. Наказом Міністерства фін. України від 31 берез. 2013 № 87. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 27.03.2023).

23. Михальчишина Л.І. Зміст та завдання аналітичних процедур в аудиті. *Економічні науки*. 2011. № 8(29). С. 57-61.

24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_012 (дата звернення: 27.03.2023).

25. Міжнародний стандарт фінансової звітності «Для малих та середніх підприємств»: затв. Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 1 січ. 2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text (дата звернення 25.04.2023).

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом Міністерства фін. України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 08.09.2023).

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затв. Наказом Міністерства фін. України від 29 листоп. 1999 р. № 290 URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 03.09.2023).

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. Міністерством фін. України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00 (дата звернення: 05.08.2023).

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. наказом Міністерства фін. України від 31 трав. 2019 № 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-11#Text> (дата звернення: 11.07.2023).

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: затв. Наказом Міністерства фін. України від 18 лист. 2005 р. № 790. URL: zakon.rada.gov.ua/go/z1456-05 (дата звернення: 27.03.2023).

31. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2010. 584 с.

32. Огійчук М.Ф. Формування у бухгалтерському обліку доходів та витрат сільськогосподарської діяльності відповідно до вимог П(С)БО 30 «Біологічні активи». *Облік і фінанси АПК*. 2010. № 6. С. 24-33.

33. Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Беленкова М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник. Київ: Алерта, 2011. 1042 с. URL: <http://www.alefta.kiev.ua/2011-07-16-16-30-18/-qa1/item/44-%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B9%D1%87%D1%83%D0%BA>. (дата звернення 08.09.2023).

34. Олійник С.О. Облікова політика підприємства: порядок формування та контроль за її дотриманням. *Науковий журнал «Науковий огляд»*. № 7 (50). 2018. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1611> (дата звернення: 11.06.2023).

35. Павлик В.П. Оцінка виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств для прийняття управлінських рішень. *Економіка АПК*. 2012. № 6 С. 63-67.

36. Партин Г.О. Реформування бухгалтерського обліку. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2011. № 56. С. 224-231.

37. Плаксієнко В.Я. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. *Облік і фінанси АПК*. 2013. № 2. С. 16-21.

38. Податковий Кодекс України від 04 груд. 2010 № 2755-VI. URL: http://search.figa.net/1_doc2.nsf/alldoc (дата звернення: 07.06.2023).

39. Подолянчук М.А. Удосконалення форми звіту про фінансові результати. *Економіка АПК*. 2014. № 4. С. 99-108.

40. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 груд. 2017 № 2258-VIII, Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення 05.10.2023).

41. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України: затв. Верховною Радою 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 05.10.2023).

42. Проскурна Н.М. Формалізація дій аналітичних процедур на базі інтенсифікації процесів в аудиторській діяльності. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2010. №3. С. 174-180.

43. Саблук П.Т. Автоматизація обліку підприємств агропромислового комплексу. *Облік і фінанси АПК*. 2014. № 11. С. 11-15.

44. Семенішена Ю.С. Аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф.* Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2015. Ч. 1. С. 122-126.

45. Сиротюк Г. Аудит аграрних підприємств: організаційний методичний аспекти. *Аграрна економіка*. 2012. Т. 5. № 1-2. С. 53-57.

46. Система стратегічного фінансового обліку: аналіз сучасного стану і перспективи розвитку. *Бізнес Інформ*. 2014. № 7. С. 220-225. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_7_40 (дата звернення: 06.09.2023)

47. Скакун Д. А. Swot-аналіз як інструмент стратегічного управління діяльністю фермерських господарств. *Іноваційна Економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. Випуск 1. Тернопіль, 2013. С. 239.

48. Сук П.Л. Облік загальновиробничих витрат та їх розподіл в сільськогосподарських підприємствах. *Облік і фінанси АПК*. 2010. № 8. С. 128-134.

49. Гютюнник Ю.М. Формування та факторний аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2011. № 1. С. 117–121.

50. Уомин І.П. Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методологічно обґрунтованим. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 6. С. 9-15.

51. Цилюрин Г.І. Теоретичні основи організації обліку доходів від операційної діяльності Сільськогосподарських підприємств: історичний аспект. *Економіка АПК*. 2013. №3. С.93–99.

52. Шевчук К.В. Облікова політика підприємства: значення, особливості формування та впровадження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове*

господарство. 2015. Вип. 5. С. 208-210. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/12482> (дата звернення 05.09.2023).

53. Шевчук К.В. Роль управлінської звітності в обліково-інформаційній системі підприємства та особливості її формування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні*

відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6, ч. 3. С. 137-140. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=FT9vS54AAAAJ#d=gs_md_citad&u=%2Fcitations%3Fview_op%3Dview_citation%26hl%3Duk%26user%3DFT9vS54AAAAJ%26citation_for_view%3DFT9vS54AAAAJ%3AlkGwnXOMwfcC%26tzm%3D180 (дата звернення 06.08.2023).

54. Шевчук К.В., Бондар В.І. Фінансові результати як економічна категорія та особливості відображення їх в обліку та звітності підприємства.

Облік і фінанси. Збірник наукових праць Луцького НТУ. Випуск 16 (61). 2019. С. 158-166.

55. Ярова Ю.Ю. Сутність внутрішнього контролю на підприємствах України. URL: http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73977.doc.htm (дата звернення 10.10.2023).

56. Яценко В.М., Пшонь Н.О. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць ЧДПУ. Фінанси, бухгалтерський облік і аудит. Серія "Економічні науки"*. 2009. Випуск 22. С. 3–7.

57. Gutsalenko L., Marchuk U. Financial Statements: Accounting System Theories and Reality Today Emergence of public development: financial and legal aspects // Yu. Pasichnyk and etc. [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]: Collective monograph. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019.

58. Kryshchopa I.I. Modelling of management activity of the organization considering the impact of implicit factors in business processes / S. Hushko, O. Temchenko, H. Temchenko, I. Maksymova, O. Huk. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 1/3 (91). 2018. P. 13-21 (Scopus) ст. 12.

59. Kryshchopa I.I. Strategic reporting of industrial enterprises: concept, composition, structure. *Актуальні проблеми економіки*. № 7 (157). 2014. С. 449-453 (Scopus) ст. 16.

60. Prodanchuk M., Kovalchuk T., Kladiyev V., Hurenko T., Shevchuk N. Teoretychni ta metodychni zasady formuvannia intehrovanoi zvitnosti. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, (2023). 3(50), 63–75 <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.4032> (дата звернення 05.10.2023).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України
ДОДАТКИ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2021	01	01
ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО " МАТВІЙХА "	за ЄДРПОУ	14187019		
Територія ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ, МОНАСТИРИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН, С. МАТВІЙХА	за КОАТУУ	7123484002		
Організаційно-правова форма господарювання Фермерське господарство	за КОПФГ	110		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників, осіб	26,0			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон 19143 Черкаська обл., Монастирищенський рай., с. Матвійха, вул. Центральна 20		93751		

1. Баланс на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	Код за ДКУД	1801006
				На кінець звітного періоду
1	2	3		4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-		-
первісна вартість	1001	-		-
накопичена амортизація	1002	(-)		(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-		-
Основні засоби:	1010	9 644.0		9 362.0
первісна вартість	1011	12 533.8		13 127.8
знос	1012	(2 889.8)		(3 765.8)
Довгострокові біологічні активи	1020	820.0		3 132.0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-		-
Інші необоротні активи	1090	-		-
Усього за розділом I	1095	10 464.0		12 494.0
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	9 713.7		5 659.0
у тому числі готова продукція	1103	6 015.0		4 073.0
Поточні біологічні активи	1110	1 432.0		4 010.4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-		-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-		-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-		-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	492.3		414.0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-		-
Гроші та їх еквіваленти	1165	498.3		417.3
Витрати майбутніх періодів	1170	-		-
Інші оборотні активи	1190	-		-
Усього за розділом II	1195	12 136.3		10 500.7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-		-
Баланс	1300	22 600.3		22 994.7

Згідно з балансом бізнесу

Продовження Додатку А.1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Інвестований (пайовий) капітал	1400	-	-
Платковий капітал	1410	650.0	650.0
Резервний капітал	1415	598.0	598.0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17 685.6	21 376.6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	18 933.6	22 624.6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	2 500.0	252.0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 000.5	-
товари, роботи, послуги	1615	90.2	4.0
розрахунками з бюджетом	1620	14.7	31.1
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	61.3	83.0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	3 666.7	370.1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	22 600.3	22 994.7

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17 903.0	16 210.0
Інші операційні доходи	2120	30.0	-
Інші доходи	2240	289.0	260.0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	18 222.0	16 470.0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(13 641.0)	(10 866.0)
Інші операційні витрати	2180	(285.0)	(1 239.0)
Інші витрати	2270	(605.0)	(1 357.0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(14 531.0)	(13 462.0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	3 691.0	3 008.0
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	3 691.0	3 008.0

Керівник

ГОРБАТЮК Наталія Анатоліївна
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

Будар Людмила Миколаївна
(ініціали, прізвище)

Згідно з бухгалтерським балансом за 2020 рік

Квитанція №2	
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОДИ	14187019
ПІДПРИЄМСТВО	ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "МАТВІЙНА"
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва
ПЕРІОД	Рік.2020 р.
РІК	2020
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	13.02.2021
ЧАС ПРИЙОМУ	03:32:55
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	71234
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004216243
НАЗВА ФАЙЛУ	712340014187019S011001210000002122020.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень. Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВЩИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України

З фінансовою службою

Продовження Додатку А.1

НУБІП України

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2022	01	01
ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО " МАТВІЙХА "	за ЄДРПОУ	14187019		
Територія ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ, МОНАСТИРИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН, С. МАТВІЙХА	за КАТОТТГ	UA7106017020007705 3		
Організаційно-правова форма господарювання Фермерське господарство	за КОПФГ	110		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників, осіб	25			
Дані виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	19143 Черкаська обл., Монастирищенський рай., с. Матвійха, вул. Центральна 20	93751		

1. Баланс на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	1801006	
			Форма № 1-м	Код за ДКУД
	1	2	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
Первісна вартість	1001	-	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби:	1010	9 362,0	13 260,0	
первісна вартість	1011	13 127,8	18 117,8	
знос	1012	(3 765,8)	(4 857,8)	
Довгострокові біологічні активи	1020	3 132,0	3 200,0	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	12 494,0	16 460,0	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	5 659,0	13 434,9	
у тому числі готова продукція	1103	4 073,0	11 650,9	
Поточні біологічні активи	1110	4 010,4	3 590,0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	414,0	454,0	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
І грош та їх еквіваленти	1165	417,3	2 405,0	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	-	-	
Усього за розділом II	1195	10 500,7	19 883,9	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	22 994,7	36 343,9	

НУБІП України

Продовження Додатку А.1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	650.0	650.0
Резервний капітал	1415	598.0	598.0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	21 376.6	26 137.6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	22 624.6	27 385.6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595	1595	-	3 491.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	252.0	3 400.0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
допозиченими зобов'язаннями	1610	-	-
товарами, роботами, послугами	1615	4.0	1 887.0
виробничими зобов'язаннями	1620	31.1	54.9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками з страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	83.0	125.4
доходами майбутніх періодів	1665	-	-
1690	1690	-	-
Інші поточні зобов'язання	1695	370.1	5 467.3
Усього за розділом III	1700	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	1700	-	-
Баланс	1900	22 994.7	36 343.9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021Р-
Форма № 2-ж Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17 624.0	17 903.0
Інші операційні доходи	2120	-	30.0
Інші доходи	2240	390.0	289.0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	18 014.0	18 222.0
Субвартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(12 609.0)	(13 641.0)
Інші операційні витрати	2180	(233.0)	(285.0)
Інші витрати	2270	(411.0)	(605.0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(13 253.0)	(14 531.0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	4 761.0	3 691.0
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	4 761.0	3 691.0

Керівник

ГОРБАТЮК Наталія Анатоліївна
(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер

Бондар Людмила Миколаївна
(підпис, прізвище)

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та території територіальних громад

Квитанція №2	
ЄДРПОУ	14187019
ПІДПРИЄМСТВО	ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "МАТВІЙКА "
ЗВІТ	1-м, 2-м. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва
ПЕРІОД	Рік, 2021 р.
РІК	2021
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	09.02.2022
ЧАС ПРИЙОМУ	08:22:56
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	71006
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ПОМЕР	9004350691
НАЗВА ФАЙЛУ	710060014187019S011001310000002122021.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Кваліфіковані електронні підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України

Продовження Додатку А.1

Додаток 1
 до Уточненої статистичної інформації (Совкзарту) бухгалтерського
 звітності за 2023 рік (звітності «Фінансова звітність»
 (згідно 4 розділу 1)

Фінансова звітність малого підприємства

Широке місце:	ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "МАТВИХА"	Дата (рок, місяць, число)	КОДИ
Територія:	ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ, МОНАСТІРИЩЕНСЬКИЙ РАЙОН, С. МАТВИХА	за ЄДРПОУ	2023 01 1
Організаційно-правовий формат господарювання:	Фермерське господарство	за ЄАДРПОУ	14187019
Вид економічної діяльності:	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння зернових культур	за ЄАДРПОУ	EA7106017026007095
Сфера економічної діяльності:	29	за КОПФ	3
Базисний номер:	19143 Черкаська обл., Монастирищенський район, Матви́ха, вул.Центральна 20	за КВЕД	100
Адреса, телефон:			01.11
			93751

I. Баланс на 31.12.2022 р.

АКТИВ	в тис. грн.		1801006 На кінець звітного періоду
	31.12.2022	31.12.2021	
	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	001	-	-
Накопичена амортизація	002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	13 360,0	13 518,0
первісна вартість	1011	18 127,8	19 048,8
амортизація	1012	4 857,8	5 530,8
Довгострокові фінансові інвестиції	1020	3 200,0	2 800,0
Довгострокові фінансові інвестиції	1021	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	16 460,0	16 318,0
II. Оборотні активи			
Готівка	1100	13 454,9	15 317,6
у тому числі готівка в банку	1101	11 050,0	8 570,0
Поточні фінансові активи	1110	3 590,0	3 160,0
Дебіторська заборгованість за операційною діяльністю	1111	-	-
послуги	1112	-	-
Дебіторська заборгованість за операційною діяльністю	1113	-	-
у тому числі податку на прибуток	1114	-	-
Інші поточні фінансові активи	1115	454,0	357,0
Поточні фінансові інвестиції	1120	-	-
Гривні та іноземні валюти	1121	2 405,0	982,0
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	19 683,9	19 816,6
III. Необоротні активи, утримувані в оренду, та грошові активи	1200	-	-
Баланс	1900	36 143,9	36 134,6

Продовження Додатку А.1

Частина	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
I. Чистий капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	650.0	650.0
Резервний капітал	1415	598.0	598.0
Нерозподілений прибуток (непокривний збиток)	1420	26 137.6	28 830.6
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за рядком I	1495	27 385.6	30 078.6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	3 400.0	3 500.0
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями:			
товари, роботи, послуги	1615	1 887.0	588.0
розрахунками з бюджетом	1620	54.9	47.0
у тому числі з податку на прибуток			
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	125.4	127.0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за рядком III	1695	5 467.3	3 262.0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	36 343.9	36 134.6

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2022

Стаття	Код за ІКУД	р.	
		за звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	23 403.0	17 624.0
Інші доходи	2240	-	390.0
Разом доходи (2000 + 2240)	2280	23 403.0	18 014.0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2010	(20 039.0)	(12 609.0)
Інші операційні витрати	2180	(276.0)	(233.0)
Інші витрати	2270	(395.0)	(411.0)
Разом витрати (2010 + 2180 + 2270)	2285	(20 710.0)	(13 253.0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 693.0	4 761.0
Податок на прибуток	2300	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 693.0	4 761.0

Керівник

Горбанюк

ГОРБАНЮК Наталя Анатоліївна
(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер

Горбанюк

Горбанюк Тетяна Миколаївна
(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер об'єднаного підприємства (підприємства) з обмеженою відповідальністю

Продовження Додатку А.1

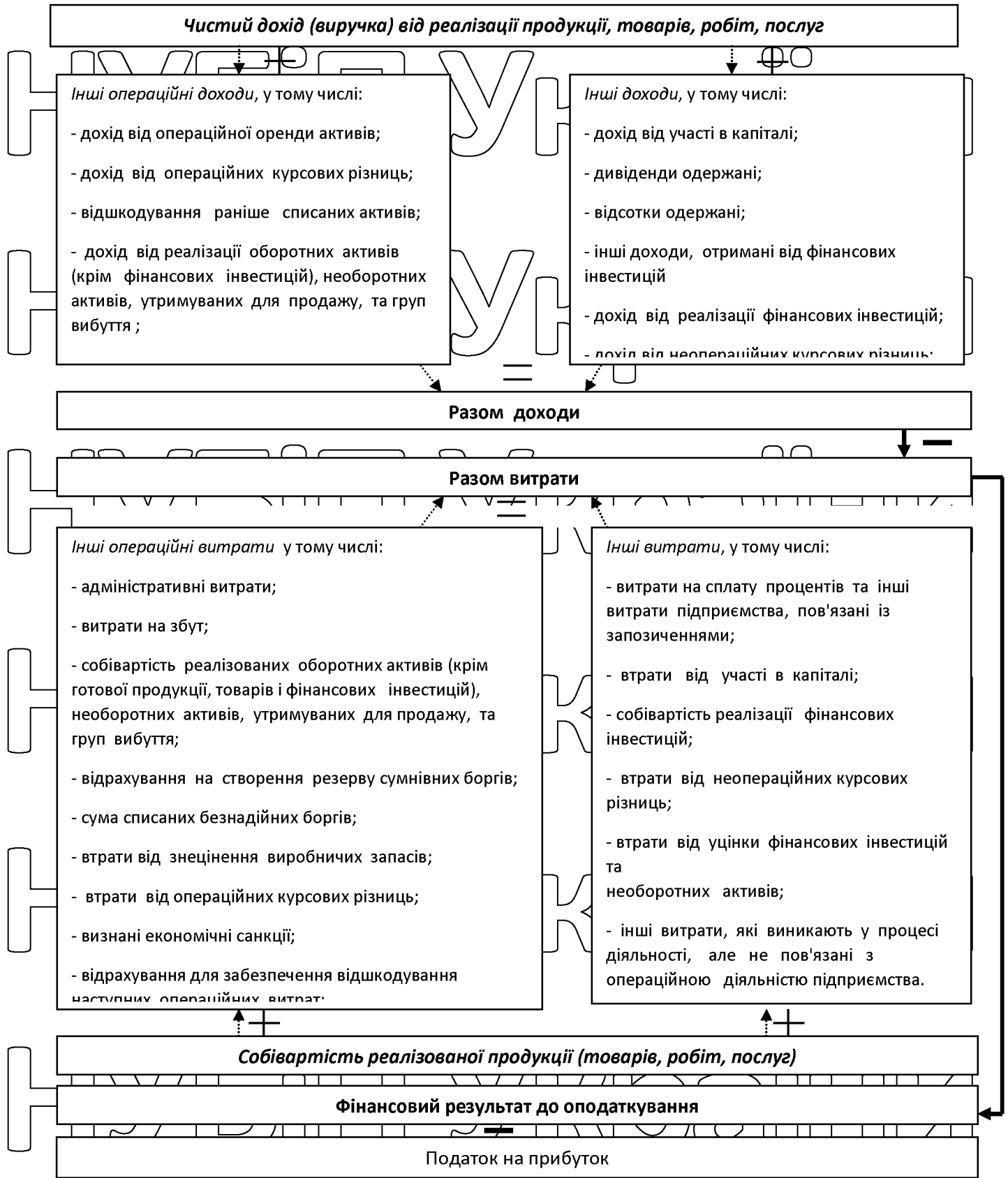
Квитанція №2	
ЄДРПОУ	14187019
ПІДПРИЄМСТВО	ФЕРМА ПС БКЕ СІО ДД САРСТВО "МАТІНАА"
АДРЕС	Г-м, 2-а Філія, с.м. Філія, с.м. Філія, с.м. Філія
ПЕРІОД	Рів, 2022 р.
РІВ	2022
УВАЖОБРОБКА	Він доставлено до Центру обробки електронних листів Держстату України
ДАТА ПРИБОРУ	08.02.2023
ЧАС ПРИБОРУ	06:25:29
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД	71004
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9803252678
НАЗВА ФАЙЛУ	71004014187019501091100001122022.XML
РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ	Він відзнятий фактом, зазначеному Держстату України. Класифікація електронної плати перевірена. Він призначено для повільної обробки. У випадку виникнення проблем з обробкою електронних листів листів в органах державної статистики (таблиці) повідомляється власнику електронної плати. Він буде використаний для подальшої обробки.
ПІДПИСАНО	Центр обробки електронних листів Держстату України

НУБІП України

Додаток Б.2

Алгоритм визначення чистого фінансового результату суб'єкта малого підприємництва (форма № 2-м)

НУБІП УКРАЇНИ

Додаток Б.3

Зміст статей та порядок заповнення звіту про фінансові результати
суб'єкта малого підприємства форма № 2-м

Назва статті та номер рахунку, субрахунку	Код рядка	Зміст статей	Джерела інформації
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Відображається дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг без непрямих податків і зборів та інших вирахувань з доходу.	Кредитовий оборот субрахунків 701, 702, 703 Д-т субрахунків 701, 702, 703 з К-том субрахунків 641, 642, 643, 651 Д-т субрахунку 791 – К-т субрахунку 704
Інші операційні доходи	2120	Відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття тощо. Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та дохід від зміни вартості поточних біологічних активів також наводяться у цій статті.	Д-т рахунку 71 – К-т рахунку 791
Інші доходи	2240	відображаються: дивіденди, відсотки, доходи від участі в капіталі та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій; дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.	Д-т рахунків 72, 73 – К-т субрахунку 792 Д-т рахунку 74 – К-т субрахунку 793 Д-т рахунку 75 – К-т субрахунку 794

Продовження дод. Б.3

Разом доходи	2280	Сума рядків (р.2000 + р.2120 + р.2240)	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Показується виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів, визначена відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".	Д-т рахунку 791 - К-т субрахунків 901, 902, 903
Інші операційні витрати	2180	Наводяться адміністративні витрати, витрати на збут, а також собівартість реалізованих оборотних активів (крім готової продукції, товарів і фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції; відрахування для забезпечення відшкодування наступних операційних витрат; інші витрати, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства. У цій статті також відображається належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів. Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції та витрати від зміни вартості поточних біологічних активів також наводяться у цій статті.	Д-т субрахунку 791 – К-т рахунків 92, 93, 94
Інші витрати	2270	Відображаються: витрати на сплату процентів та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; втрати від участі в капіталі; собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.	Д-т субрахунку 792 – К-т рахунків 95, 96 Д-т субрахунку 793 – К-т рахунку 97
Разом витрати	2285	Сума рядків (р.2050 + р.2180 + р.2270)	

Фінансовий результат до оподаткування	2290	Відображається різниця між чистими доходами та витратами підприємства (р.2268-р.2285)	-
Податок на прибуток	2300	Сума податку на прибуток, яка визначається в розмірі податку на прибуток за звітний період	Д-т субрахунків 981, 982 – К-т субрахунку 641
Чистий прибуток (збиток)	2350	Чистий прибуток або чистий збиток - різниця між сумою фінансового результату до оподаткування і сумою витрат з податку на прибуток (р.2290 – р.2300)	00

НУБІП України

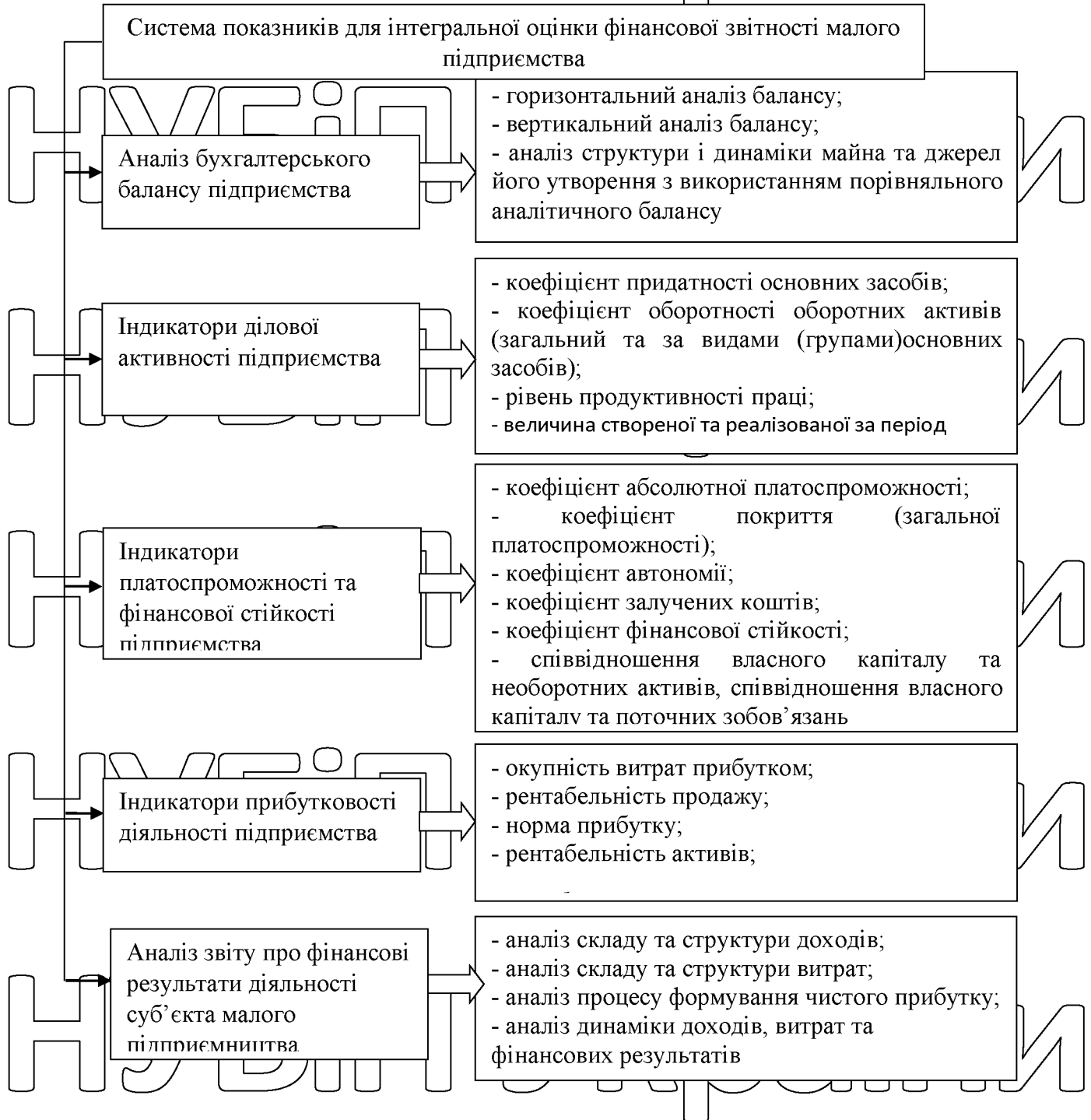
НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Індикатори інтегральної оцінки фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва - юридичної особи

SWOT-аналіз діяльності ФГ «Матвіха»

Сильні сторони:

Забезпеченість трудовими ресурсами
Рентабельність продукції
Достатня сировинна база
Природно-кліматичні умови
Стиійка платоспроможність.

Слабкі сторони:

Недостатній рівень матеріально-технічної бази
Нестабільність і суперечність нормативно-правової бази
Слабка фінансово-кредитна підтримка держави
Маркетингова політика
Негативні демографічні зміни

Можливості:

Підвищення рівня інвестиційної та інноваційної діяльності
Удосконалення економічних механізмів регулювання фермерства
Удосконалення форм первинного обліку в залежності від напрямку спеціалізації, обсягів виробництва та реалізації продукції
Формування стійкого кредитно-фінансового обслуговування фермерських господарств

Загрози:

Відсутність стратегічних програм і механізмів функціонування фермерських господарств
Недосконалість механізму довгострокового кредитування та оподаткування фермерських господарств
Недостатня кількість фінансових ресурсів для покращення кредиторської заборгованості
Політична розгалуженість
Нестабільність, спричинена глобалізаційними процесами

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток В.2

Оцінка внутрішнього контролю ФГ «Матвіїха»

№ з/п	Зміст	Варіанти відповіді			Примітки
		Ні	Так	Інформація відсутня	
1.	Чи відповідає зберігання запасів встановленим вимогам		+		
2.	Чи закріплені запаси, що знаходяться на складі і в експлуатації, за особами, відповідальними за їх зберігання і використання		+		
3.	Чи наявні договори про повну матеріальну відповідальність з працівниками, які безпосередньо пов'язані із зберіганням, обробкою, продажем (відпуском), перевезенням або застосуванням у процесі виробництва переданих йому запасів		+		
4.	Чи ведеться облік у розрізі підзвітних осіб	+			
5.	Чи обмежено доступ до інформації про запаси в електронному вигляді	+			
6.	Чи належним чином проводиться інвентаризація запасів		+		
7.	Чи правильно відображається в обліку результат інвентаризації	+			
8.	Чи невикористані частини інвентаризаційних описів прокреслюються знаком Z	+			
9.	Чи були у звітному періоді факти крадіжки та псування запасів	+			
10.	Чи списувався за нормами природний убуток запасів		+		
11.	Чи ліквідувалися у звітному періоді запаси		+		
12.	Чи оприбутковували зайві матеріальні цінності, виявлені в результаті інвентаризації	+			
13.	Чи списувалися неликвідні та зайві матеріальні цінності, виявлені в результаті інвентаризації	+			
14.	Чи проводяться раптові інвентаризації окремих видів запасів	+			
15.	Чи проводиться звірка даних регістрів бухгалтерського обліку з даними Головної книги		+		
16.	Чи здійснюється звірка за відпуском запасів на підставі лімітно-забірних карт з документами на витрачання		+		
17.	Чи проводиться контроль за фактами списань від псування та знищення запасів	+			
18.	Чи проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів		+		

Продовження Додатку В.2

Розрахункова таблиця для побудови економетричної моделі фінансових результатів ФГ «Матвіха»

	X	Y	X ²	Y ²	XY	X _{ср} p	(X _{ср} - p) ²	Ŷ _i	У _{ср} p	(y _i - y _{ср}) ²	ŷ _i - y _{ср} p	(ŷ _i - y _{ср}) ²	U _i	U ²	(X _i - X _{ср})(y _i - y _{ср})
2016	109 11, 2	313 4,3	1190 5428 5	982 383 6	3419 8974	- 412 4	1700 7376	269 1,13 4	- 257 ,92 5	6652 5,31	- 701, 091	4915 28,59	443, 166	196 396, 1	1063682, 7
2017	140 45, 5	522 1,6	1972 7607 0	272 651 07	7333 9983	- 989, 7	9795 96,0 9	322 3,96 5	522 1,0	2726 5107	322 3,96 5	1039 3950	199 7,63 5	399 054 6	5167817, 52
2018	162 50, 5	300 8	2640 7875 0	904 806 4	4888 1504	121 5,3	1476 954, 1	359 8,81 5	300 8	9048 064	359 8,81 5	1295 1469	- 590, 815	349 062, 4	3655622, 4
2019	189 33, 6	220 5	3584 8120 9	486 202 5	4174 8588	389 8,4	1519 7523	405 4,94 2	220 5	4862 025	405 4,94 2	1644 2555	- 184 9,94	342 228 5	8595972
сума	601 40, 8	135 68,9	9388 9031 5	509 990 32	1981 6904 9	601 40,8	9388 9031 5	463 0,56	135 68, 9	5099 9032	463 0,56	5555 491,6	893 8,34	260 150 32	19816904 9
ср	150 35, 2	339 2,22 5													

Система нормальних рівнянь має вигляд:

$$\begin{cases} n\hat{a}_0 + \hat{a}_1 \sum x_i = \sum y_i \\ \hat{a}_0 \sum x_i + \hat{a}_1 \sum x_i^2 = \sum y_i x_i \end{cases}$$

$$\begin{cases} 4\hat{a}_0 + 60140,8\hat{a}_1 = 13568,9 \\ 60140,8\hat{a}_0 + 938890314\hat{a}_1 = 198169049 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \hat{a}_0 + 15035,2\hat{a}_1 = 3392,225 \\ \hat{a}_0 + 15611,5368\hat{a}_1 = 3295,085 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -576,3368\hat{a}_1 = 97,14 \\ \hat{a}_1 = -0,17 \end{cases}$$

$$4\hat{a}_0 - 10224 = 33568,9$$

$$4\hat{a}_0 = 43792,9$$

$$\hat{a}_0 = 10948$$

$$\hat{a}_0 = 10948$$

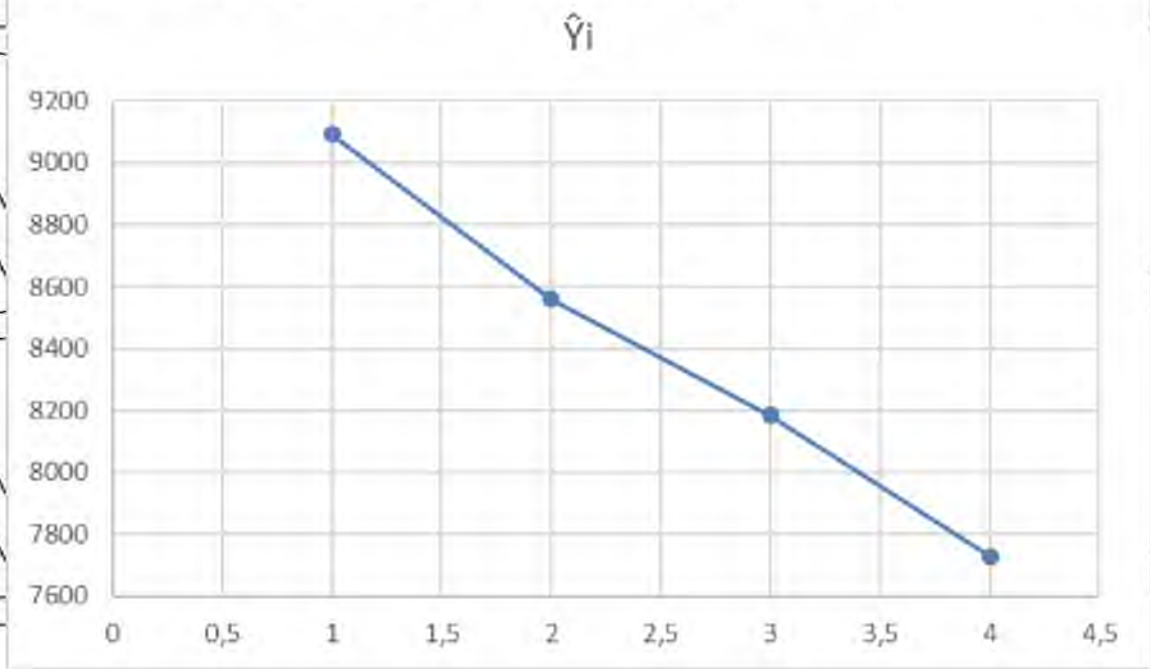
$$\hat{a}_0 = 10948$$

$$\hat{a}_0 = 10948$$

$$\hat{a}_0 = 10948$$

Економетрична модель має вигляд: $\hat{Y} = 10\,948 - 0,17x$

Проста лінійна економетрична модель $y = a_0 + a_1x$:

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток В. 3

Таблиця визначення достовірності показників Звіту про фінансові результати

Назва показників Звіту про фінансові результати	Код рядка	Дані Головної книги, грн.	Дані реєстрів бухгалтерського обліку, грн.	Дані форм звітності з якими проводиться взаємозвірка			Відхилення	Примітки
				№ форми	Код рядка	Сума, грн.		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Додаток В. 4

Скоригований звіт про фінансові результати

Назва статті	Код рядка	Значення показника, грн.		Коригуючий запис (кореспонденція рахунків)	Скоригований показник
		попередній період	звітний період		

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Додаток В.5

Відомість контролю відображення в бухгалтерському обліку отриманих доходів

№ пп.	Вид доходу	Сума, грн.	Вид діяльності	Віднесено до доходів	Відхилення, грн.	Примітки
-------	------------	------------	----------------	----------------------	------------------	----------

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Додаток В.6

Відомість контролю відображення в бухгалтерському обліку здійснених витрат

№ пп.	Вид витрат	Сума, грн.	Вид діяльності	Віднесено до витрат	Відхилення, грн.	Примітки
-------	------------	------------	----------------	---------------------	------------------	----------

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Річний фінансовий звіт

№ рядка	Стаття	Формула розрахунку	Сума	
			Період 1	Період 2
1	2	3	4	5
Необоротні активи				
Оборотні активи				
Групи вибуття				
Разом		Ряд. 1 + Ряд. 2		
Довгострокові зобов'язання				
Поточні зобов'язання і забезпечення				
Зобов'язання, пов'язані з групами вибуття				
Разом		Ряд. 5 + ряд. 6 + ряд. 7		
Дохід від реалізації				
Витрати операційної діяльності				
Фінансовий результат від операційної діяльності		Ряд. 9 – ряд. 10		
Фінансові доходи				
Фінансові витрати				
Інші доходи				
Інші витрати				
Чедаток на прибуток				
Фінансовий результат (нерозподілений прибуток (+)/непокритий збиток (-))		Ряд. 11 + ряд. 12 -- ряд. 13 + ряд. 14 -- ряд. 15 – ряд. 16		
Бласний капітал (в т. ч. ряд. 17)		Ряд. 4 – ряд. 8		